

Po seji zavezniškega vrhovnega sveta v Parizu:

Italija bo morala zavzeti jasno stališče v sedanji vojni

Napovedi o angleški in francoski spomenici Italiji

Berlin, 25. apr. m. Snočnje berlinsko časopisje je začelo obširno pisati o zasedanju vrhovnega zavezniškega vojnega sveta v Parizu in o njegovih sklepih. Po vesteh lista »Nachtausgabe« so na zavezniškem vojnem svetu razpravljali o petih vprašanjih: o Italiji in njenem stališču do vojskujočih se taborov, o Balkanu, o Norveški, o Sovjetski Rusiji in o Dalnjem Vzhodu. Glede Italije so po navedbah berlinskega lista zavezniki sklenili, da bodo vprašali Italijo, naj se končno izjavi, kaj misli o vojskujočih se taborih. Hkratu bosta francoska in britanska vlada poslali v Rim spomenico, v kateri bosta hoteli izvedeti od Italije, kakšno stališče misli vnaprej zavzeti.

Glede Balkana pravi list, da so zavezniki sprejeli predloge angleških poslanikov z Balkana, ki so imeli v Londonu nedavno posvete. Poslaniki so predlagali, da je treba z vojaškimi, političnimi in gospodarskimi ukrepi vplivati na stališče Italije in Sovjetske Rusije. S tem v zvezi poudarja nemško časopisje, da angleško in francosko časopisje že nekaj dni opozarja na potrebo ureditve trgovinskih odnosov s Sovjetsko Rusijo. Zato pričakujejo nemški politični krogi, da bodo zavezniki skušali izboljšati svoje odnose z Italijo ali pa jo bodo pri-

morali, da se bo jasno izjavila, s kom vleče v vojni. Podobno stališče bodo zavezniki zavzeli tudi do Sovjetske Rusije.

Zürich, 25. apr. o. Švicarski listi obsežno razpravljajo o tem, da si Nemčija zadnje čase močno prizadeva, da bi pritegnila Sovjete in Italijo k dejanskemu sodelovanju v sedanji vojni. Zlasti posvečajo pozornost Italiji in pravijo, da je nemški minister dr. Götterbom sam izjavil lani v oktobru, da Italija najbolj pomaga Nemčiji, če ostane izven spopada. Razen tega pa naštevajo listi nevarnosti, v katere bi se

Italija spustila, če bi se odločila za vojno na strani Nemčije. Ni dvoma, da bi takoj prišlo do zavezniškega nastopa proti Italiji na vseh dosegljivih mestih v Evropi in Afriki. Škoda bi od tega imela najprej Italija, kjer je tudi javno mnenje nasprotno vojni, potem pa seveda Nemčija, ki bi ji bila odrezana važna pota za preskrbo čez Italijo. Da bi pa Italija šla samo po kostanj v žerjavico za Nemčijo, bi bilo docela nasprotno stališču, ki so ga italijanski voditelji večkrat poudarili, da se bo Italija ravna v sedanji vojni samo po svojih koristih.

Norveški kralj odklanja vsaka pogajanja z Nemci

Newyork, 25. aprila. m. Nekemu ameriškemu časnikarju se je po dolgih naporih posrečilo priti do norveškega kralja in se z njim pogovarjati. Na vprašanje časnikarja, pod kakšnimi pogoji bi se Norveška pogajala za mir, je kralj Haakon odgovoril, da Norveška ne bo nikdar sprejela drugih pogojev, kakor take, da se umakne napadalec iz dežele. Dokler bo le en nemški vojak na norveških tleh, ne bo Norveška sprejemala nobenih pogojev.

Po vesteh stockholmske radijske postaje je norveški kralj Haakon obvestil takoiimenovani od-

bor v Oslu, da norveška vlada ne bo stopila v pogajanja z Nemci, razen če umaknejo Nemci iz Norveške svojo vojsko. To izjavo je kralj Haakon poslal pismeno predsedniku norveškega vrhovnega sodišča kot odgovor na predlog upravnega odbora v Oslu, naj bi norveški prestolonaslednik imel govor po kaki radijski postaji na ozemlju, zasedenem po Nemcih. Kralj Haakon pravi, da radijska postaja, ki je v zasedenih predelih, ni kraj za prestolonaslednika. »Niti jaz, niti prestolonaslednik se ne bova pokorila poveljem nemških oblastev ter pričakujeva od vseh Norvežanov, da zavzamejo enako rodoljubno stališče.

Ameriške vesti o začetku rednih političnih zvez med Jugoslavijo in Sovjeti

Newyork, 25. apr. o. Agencija United Press poroča iz Beograda, da je njen dopisnik dobil uradno izjavo od jugoslovanske vlade glede bodočih odnosov med Jugoslavijo in Sovjetsko Rusijo. Po tej izjavi bo Jugoslavija, brž ko bo sklenjena trgovača pogodba, vpustila tudi redne diplomatske odnose z Rusijo.

Ameriški tisk prinaša to vest pod velikimi naslovi in pravi, da je treba začetek rednih političnih in gospodarskih odnosov med Jugoslavijo in Sovjeti smatrati kot znamenje za morebitno sodelovanje med Anglijo, Francijo in Rusijo na Balkanu. Tako sodelovanje bi najbolje varovalo mir in neodvisnost balkanskih narodov, sodijo ameriški listi.

Nemške vesti o operacijah na Norveškem

Berlin, 24. aprila. DNB. Včerajšnje poročilo nemškega vrhovnega poveljstva se glasi: Pred Narvikom so nastopile nove britanske vojne enote, vendar do zdaj niso izvedle nobenega napada. Severno od Trondhjema so nemške čete po krajšem boju zavzele Stenkir, ki leži na skrajni severni točki Trandhemfjorda. Ujetih je bilo 80 vojakov. Pri Bergenu je bil izveden napad na sovražne postojanke. Pri Stavangru so se končale borbe s tem, da je bil izveden napad na sovražne čete, ki so bile močne za dva polka. Pri borbah je sodelovalo tudi letalstvo. Nemške čete so severno od Osla strle odpor sovražnika. Nemškim četam, ki operirajo v teh krajih, prihajajo neprestano

nova ojačenja. Britanski letalski napad na Oslo se ni posrečil. Nemška letala so izvedla nove poletne nad vzhodno britansko obalo, in sicer nad Orkney-skim otočjem, nato pa nad zahodno norveško obalo. Ti napadi so bili v prvi vrsti namenjeni proti britanskim prevoznim ladjam. Razen tega je nemško letalstvo pri Namsosu poškodovalo sovražni rušilec. Zadeta je bila tudi transportna ladja pred Andalsnesom. Tu je bil zadet tudi en rušilec. Razen tega je bila zadeta sovražna transportna ladja pri vzhodu v Moldefjord. Na kopnem so nemška letala bombardirala železniške proge, postaje in sovražnikove prevoze.

Angleška poročila s severa:

Letalski in pehotni boji po vsem Norveškem

London, 25. apr. o. Angleška poročila o razvoju vojnih operacij na norveških bojiščih pravijo: Angleška pehota je odbila hud nemški napad pri Trondhjemu ter ohranila svoje postojanke. V tem boju pri Stenkiru je močno sodelovalo nemško letalstvo, nemški civilisti pa, ki jih je po teh krajih precej, so skušali s poškodovanjem prometnih zvez onemogočiti napredovanje angleške vojske.

Norvežani so pri Oseni, 40 km severovzhodno od Elveruma ustavili napredovanje Nemcev. Kodder se Norvežani še umikajo, uničujejo za seboj ceste in mostove. Norveška in zavezniška vojska je nadaljevala z napredovanjem od pristanišča Namsosa proti Trondhjemu ter se spopadla z Nemci na pol poti do Trondhjema. Boji tam še vedno trajajo.

Se vedno divja huda bitka pri Lillehammerju, kjer se skušajo zavezniki z Norvežani z zmago nad Nemci priboriti v dolino Oesterdal, ki odpira dostop na ravan okoli Osla.

Nemško letalstvo je zlasti hudo bombardiralo Stenkir, Namsos in pa cesto, ki drži od Namsosa v Trondhjem.

Angleško letalstvo je izvedlo številne napade na nemška letalska oporišča na Norveškem in na Danskem, da bi preprečilo sodelovanje med nemško vojsko in letalstvom.

V okolici Narvika Angleži obkoljujejo in uničujejo osamljene nemške oddelke.

Nemški napadi iz zraka niso mogli preprečiti izkrcavanja novih zavezniških čet na raznih delih norveškega obrežja.

V torek zvečer in v sredo zjutraj so bombniki angleškega letalstva izvedli najpomembnejše polet od začetka vojne ter so napadli štiri nemška letališča na Norveškem in Danskem ter letališče na otoku Syltu. Razen tega so angleški bombniki potopili dve nemški pomožni patrolni ladji. V sredo ob zori so angleški bombniki izvedli napad na slavnogorsko letališče ter uničili veliko nemških letal. Za teh napadov je nemško protiletalsko topništvo stalno streljalo. V Forbeni pri Oslu so bombe napravile še večjo škodo na letališču, ki so ga angleški bombniki napadli že prejšnji večer. V Aalborgu na Danskem so padle bombe na več točk na letališču. Napad na otok Sylt je

izvedlo veliko število letal z velikim akcijskim radijem. Poškodovanih je bilo več hangarjev ter so nastali na več krajih požari. Za teh oglednih poletov je neki bombnik napadel v bližini otoka Sylta nemške patrolne ladje, ki so začele streljati na letala. Toda streljanje z ene od teh ladij je nenadoma prenehalo. Ko je pilot angleškega letala nekaj pozneje letel nad tem krajem, te ladje ni bilo več tam ter je izginila pod vodo.

Vesti iz Beograda

Beograd, 25. aprila. j. Na sestanku zastopnikov Prizada so predstavniki mlinarske industrije predlagali, naj oblast ukine prepoveda izvoza žita v nepredelanim stanju. Obenem so zahtevali, da se izdajo potrebni ukrepi, da bi se v državi naredile potrebne in zadostne zaloge žita v posameznih pokrajinah, da ne bi v primeru potrebe nastopilo pomanjkanje. Predlagajo, da bi bilo treba vsako leto pridržati okrog 170.000 vagonov raznih vrst žita za domačo porabo, preostali višek pa nameniti izvozu.

Zagreb, 25. aprila. j. Posebno spominsko akademijo v spomin bolgarskega kmečkega voditelja Alekseandra Stambolijskega in njegovih sodelavcev bo priredila v Zagrebu akademska mladina HSS skupaj z bolgarskimi študentskimi organizacijami. Akademija naj bi imela tudi neke vrste manifestacijski značaj za prijateljestvo med bolgarskim in hrvaškim narodom, o katerem je podpredsednik vlade dr. Maček obširno govoril v svojih izjavah bolgarskim časnikarjem.

Zagreb, 25. aprila. j. Ban banovine Hrvatske je izdal novo uredbo, s katero predpisuje obvezno prijavljanje vseh zalog blaga tiste vrste, katero obsega uredba o nadzorstvu nad cenami. Do konca tega meseca bodo morali vsi trgovci in lastniki skladišč prijaviti točne količine blaga, obenem pa bodo morali navesti tudi točne podatke o količinah blaga, katerega so prodali od dne, ko je stopila v veljavo uredba o nadzorstvu nad cenami. Za kršitelje odredbe so predvidene stroge denarne in zaporne kazni.

Madžarska preganja „turiste“

Budimpešta, 25. aprila. m. Policija je včeraj izvedla obširno racijo in je prišla 206 sumljivih oseb. Polovico so jih po zaslišanju izpustili, drugo polovico pa so obdržali v zaporu. Snočnja racija je prvi ukrep, ki jih misli še storiti madžarska vlada, da zatre preveliko delavnost tujih agentov in temnih elementov, ki rujejo proti obstoju države. Posebno pozornost bo obrnila na številne »turiste«.

Vojna navodila švicarskemu ljudstvu za morebitni napad

Bern, 25. aprila. m. Zvezni vojni svet je izdal poseben proglas ljudstvu in švicarski vojski, s katerim opozarja prebivalstvo, naj bo pripravljeno na vsak morebitni napad na Švico. Izdani so bili posebni ukrepi, ki se jih morajo držati člani švicarske milice. Navadni vojaki so dobili dovoljenje, da se na lastno pest bojujejo s sovražnikom, pa nja bo posamič ali pa v malih skupinah, če bi v dejanskem primeru ne mogli dobiti zveze s svojim poveljstvom. Hkratu jim razglasa nalaga, da budno pazijo na tuje in njihovo delovanje in naj z njimi ravnaajo tako, kakor se s takimi ljudmi ravna.

Francoske napovedi o nemških pripravah proti Švedski

Pariz, 25. apr. o. V francoskih vladnih krogih prevladuje mnenje, da bo Nemčija v kratkem izvedla oborožen nastop proti Švedski, ker je švedska odbila vse nemške zahteve, da bi dovolila pošiljati odrezani nemški vojski na Norveškem ojačenja čez svoje ozemlje. Francosko vojno poveljstvo računa z možnostjo, da se bo vojna v Skandinaviji razširila na Švedsko, in pazno zasleduje vse nemške priprave. Po vesteh, ki so jih dobili Francozi, so se nemške čete začele odpravljati iz raznih baltskih pristanišč v neznan smer. Te čete so bile zbrane v Lübecku, Stralsundu, Stettinu, Königsbergu, Gdansku ter v nekaterih danskih lukah.

Novi bolgarski poslanik v Beogradu

Beograd, 25. aprila. m. Danes zvečer bo prišel v Beograd novi bolgarski poslanik na jugoslovanskem dvoru, dr. Stojilov, ki je bil doslej poslanik v Budimpešti. Poslanik dr. Stojilov je že bil sprejet pri predsedniku vlade dr. Filovu in pri zunanjem ministru dr. Popovu.

250 zamorcev zgorelo

Masachussets (USA), 25. aprila. m. V tukajšnjih prostorih zamorskega kluba je bila velika prireditev. Med prireditvijo pa je nenadoma izbruhnil požar, ki je z grozovito naglico uničil vse postopje. Zgorelo je tudi okrog 250 ljudi.

Včeraj je bilo izdano nemško uradno poročilo o tem, da so Nemci v bojih za Norveško uničili 58 enot angleške vojske mornarice. To uradno poročilo vsebuje manjše številke, kakor pa so jih navajali pred nekaj dnevi poročila nemških listov, ki so trdili, da je bilo potopljenih 90 angleških vojnih ladij. Angleži seveda vztrajajo pri svojem uradnem poročilu, v katerem so navedli vse izgube.

Ves francoski in angleški tisk piše o zadnji seji zavezniškega vojnega sveta in pravi, da so se zdaj našle v neločljivi zvezi Francija, Anglija, Poljska in Norveška, ki se bodo borile za pravice in svobodo vseh narodov in za stalnost mednarodnih obveznosti.

Nemški poslanik v Rimu Mackensen se je včeraj z letalom vrnil z Berlina.

Vesti 25. aprila

Danski kapitan Roder je snoči govoril v london-skem radiu v imenu Zveze danskih in norveških kapitanov ter priporočal vsem poveljnikom danskih in norveških ladij, naj ne poslušajo nemških navodil iz Kopenhagena ali iz Osla, da bi se z ladjami zatekli v italijanska ali španska pristanišča. Rajši naj gredo kot zvesti rodoljubi v zavezniška pristanišča in pomagajo tako rešiti Dansko in svet z zmago zaveznikov.

Načelnikom angleškega glavnega štaba vojske, mornarice in letalstva so zaradi obsežnega dela v zadnjih časih imenovali poseben pomočnik.

Holandska vlada je zaradi vojnega stanja, razglasega nad vso državo, izdala stroge ukrepe glede tiska, ki bo odslej podrejen vojaški cenzuri. Izhajati bodo smeli samo listi, ki jim bo to dovolilo vojno poveljstvo. S tem bo dejansko onemogočeno izhajanje komunističnih in narodnosocialističnih listov.

Italijanski listi so začeli zadnje dni prinašati ugodnejša poročila o angleških operacijah na severu. Tako piše »Popolo d'Italia, da »drzna izkrcavanja, ki so jih Angleži izvedli v soboto in nedeljo, dokazujejo, da je Anglija na Norveškem ravnala z veliko naglico.

Nemško zunanje ministrstvo je izdalo poročilo proti »Črni knjigi« poljske vlade, v kateri pravi, da so vse trditve te knjige neresnične in da je šele po uničenju poljske države zagotovljen mir na bivšem poljskem ozemlju. Nemška vlada se popolnoma zaveda odgovornosti, ki jo ima do poljskega ljudstva, ki se mu danes boljše godi kakor pa pod poljsko oblastjo.

Anglija ima zdaj pod orožjem 2.000.000 mož. V to število niso vštete posadke bojnih ladij, letalstva in policije.

Nemška letala na zahodnem bojišču so nova, ni pa dobro njihovo orožje. Zdi se, da Nemci nimajo dosti izurjenih pilotov, pilotom pa manjka duševne moči in okretnosti. Iz tega se da razlagati, da so doslej v vseh večjih spopadih zmagovali zavezniki, poroča angleška agencija Reuter.

Bivši predsednik senata v Gdansk, Rauschning, nekdanji sodelavec kanclerja Hitlerja, je napisal za francoski »Paris soire« članek, v katerem pravi, da je namen nemškega koraka na Norveškem samo obrniti pozornost zaveznikov od drugih vojnih korakov, ki jih Nemčija pripravlja. Do takih korakov bi utegnili priti proti Holandiji ali pa na Balkan.

Za rojstni dan kanclerja Hitlerja Stalin ni poslal nobenih voščil, prav tako tudi ne predsednik Združenih držav Roosevelt. Italijanski tisk pa ni priobčil brzojav, ki sta jih pri tej priliki izmenjala kancler Hitler in predsednik italijanske vlade Mussolini.

Angleške vojne ladjedelnice bodo v kratkem končale pet novih oklopnih po 40.000 ton.

Grška vlada zavrača vse vesti, ki jih je zadnje dni razširila tuja propaganda o tem, da bi vlada generala Metaxasa odstopila ter naredila mesto drugi vladi, ki ne bi bila naklonjena Angliji in Franciji.

Nemčija letos ne bo slovesno praznovala 1. maja, ki je od nastopa narodna socializma veljal za narodni praznik.

Francoska komunistična stranka je razširila te dni po francoskih vojnih tovarnah letak, v katerem naroča delavcem, naj uničijo vso proizvodnjo vojnega materiala in s tem onemogočijo zmago Anglije, ki hoče Francijo zaslužiti. Letak se končuje z besedami: »Francoski! Nemčija vam ponuja svojo prijateljsko roko!«

Angleški zunanji minister lord Halifax je imel dolg posvet s sovjetskim veleposlanikom v Londonu Majskim. Zdi se, da sta razpravljala o pogajanjih za novo trgovsko pogodbo, da ne bodo Sovjeti razširili svoje trgovine z Nemčijo.

Češkomoravska vlada je izdala uredbo, po kateri Judje ne bodo smeli odslej biti v državnih in javnih službah, ne bodo mogli izvajati svobodnih poklicev in se baviti s trgovino.

Nemška vlada je izdala uradno sporočilo, v katerem pravi, da nemške vojne enote nikjer ne napadajo neoboroženih ali ribiških ladij. To sporočilo je bilo izdano zaradi tega, ker so Švedi razglasili, da na nemška bojna letala s strojnimi napadla dve švedski ribiški ladji.

Kancler Hitler je imenoval dosedanjega nemškega poslanika na Danskem za svojega namestnika v tej državi, za namestnika na Norveškem pa je imenoval nekega Terbovena, člana norveške narodnosocialistične stranke. Iz tega bi se dalo sklepati, da bosta Danska in Norveška, če jo Nemci zasedejo, dobili položaj protektorata in bosta za stalno priključeni Nemčiji, ne pa da bi živeli samo v oboroženem varstvu nemške vojske, kakor je bilo napovedano.

Nemški podmorniški napadi na nevtralne in zavezniške ladje so popolnoma prenehali. Iz tega sklepajo, da mora biti uničenih dosti več nemških podmornic, kakor pa govore francoska in angleška poročila, ker je za podmornice težko ugotoviti, kdaj in kako so bile uničene. Med svetovno vojno so na primer Francozi in Angleži objavili, da so uničili 185 nemških podmornic, po vojni pa so Nemci sami uradno priznali, da je bilo njihovih podmornic uničenih 297.

Za ustanovitev Slovenske zimskosportne zveze je v soboto sklican sestanek vseh klubov in podzvez iz Slovenije v Ljubljano. Da bodo klubi bolj informirani, je razposlal akcijski odbor predlog pravil vsem klubom na pročititev. Ker bodo odposlana pravila na odobravanje oblastem v stilu stiskizaj, kot bo odobril sobotni sestanek, je važno, da se ga udeleže vsi, da bodo pravila pravi izraz volje večine klubov. V želji, da se nudi prilika vsem za spoznanje pravega mišljenja klubov, je povabil akcijski odbor na sestanek tudi pripravljali odbor pri GZSP in upa, da bo mogoče napraviti pravila, ki bodo odgovarjala vsem stvarnim in sportnim potrebam. Sestanek bo v kavarni Emoni, damska soba, točno ob 20. uri.

Naglo dviganje cen moki in žitom

Kmetijska zbornica in žitne cene - Kmetje proti uvedbi brezmesnih dni - Primerjava cen moki in žitom

Ljubljana, 25. aprila.

Kmetijska zbornica — naš kmetijski parlament — je preteklo soboto polagala splošno bilanco o svojem poslovanju in delovanju v preteklem letu. Glavni tajnik dr. Jože Lavrič je med splošno pozornostjo vseh zborničnih članov podal strokovno, publicistično skrbno sestavljeno poročilo o splošnem gospodarskem položaju. Poročilo je zlasti odločno naglasilo stalne naše kmetijske zbornice glede dviganja cen raznim žitaricam. V tem pogledu je bila soglasno sprejeta tudi resolucija. Zbornica je zavzela stališče, ki se pač ne strinja s sedanjo politiko žitnega režima. Ta je prinesel velike dobičke raznim žitnim spekulantom, veletrgovcem z žitom in veleposesnikom, ki so lahko spravili žitne pridelke v svoje ogromne shrambe, ne da bi zato utrpeli kako škodo, pač pa so sedaj v položaju, da diktirajo cene žitaricam po svoji mili volji, ne oziirajoč se na pasivne kraje in malega kmeta, ki se sedaj nahaja v stiski zaradi nabave žitnih semen. Majhni producenti žitnih pridelkov so bili že ob lanskem žetvi primorani prodati žita za ceno, kakor so jim narokovali prekupci, nasprotno pa so veleproducenti napolnili svoje zaloge in čakali na naglo dviganje cen. Naši mali kmetje zahtevajo v prvi vrsti stabilne cene in stalen žitni režim, ki bo določeval pravične cene za vse producente.

Na zborovanju KZ so se čuli tudi odločni glasovi proti uvedbi brezmesnih dni, dalje proti vsem ukrepom, ki bi potiskali cene živini nizdol, kajti za našega kmeta je še edini vir dohodka umna živinoreja. Mnogi govorili so se izjavili proti uvedbi brezmesnih dni. Navajali so pa tudi gotove prilozbe, kako cene zemlji v gotovih predelih padajo in kako se nizko cenijo razlašena zemljišča, ki jih uporabljajo za obrambne svrhe.

V naslednjem naj navedemo nekatere podatke o cenah moki in žitom, kakor jih je sestavila

vilno mestno tržno nadzorstvo v svojih uradnih poročilih. Prav ti podatki nam kažejo, kako so se naravnost horendno dvigale cene moki v zadnjih dveh mesecih. Prav tako se dvigajo cene žitaricam. Podatki datirajo deloma od jeseni leta 1938 naprej.

Moka št. 0 je bila jeseni 1938 po 2.95—3.30, jeseni lani 3.20—3.50 in letos sredi aprila 4.25 do 4.50 din za kg.

Moka št. 2 jeseni 1938 po 2.75—3.15, jeseni lani 3—3.50, letos sredi aprila 3.75—4 din za kg.

Moka št. 4 jeseni 1938 po 2.55—2.95, jeseni lani 2.80—3.05, letos sredi aprila 3.75—4 din za kg.

Moka št. 6 jeseni 1938 po 2.35—2.70, jeseni lani 2.60—2.90, letos sredi aprila 3.50—3.75 din.

Ržena moka jeseni 1938 po 2.90—3.20, jeseni lani 3.20—3.40, sredi aprila letos 3.50—3.75 din.

Koruzna moka jeseni 1938 po 1.90—2.10, jeseni lani 2.10, letos sredi aprila 2.75 din za kg.

Cene žitom so se v tem času gibale po podatkih mestnega tržnega nadzorstva takole:

Pšenica jeseni leta 1938 po 1.90—2.10, jeseni lani 2—2.20 in sredi aprila letos 2.75—2.80 din za kg.

Rž jeseni leta 1938 po 1.85—2, jeseni lani 1.9— in sedaj aprila 2.30—2.60 din za kg.

Ječmen jeseni leta 1938 po 1.90, jeseni lani 1.80 in sedaj aprila 2.35—2.70 din za kg.

Koruzna jeseni predlanskim 1.50—1.85, jeseni lani 1.70 in sedaj aprila 2.30—2.60 din za kg.

Močno so se dalje dvignile cene fižola. Tako je bil na primer prepeljar jeseni predlanskim po 3.60, jeseni lani po 6.— in sedaj aprila 6.75 do 7 din za kg. Torej so se cene dvignile kar za 100 odstotkov.

Taka je približno slika, kako se dvigajo cene v sedanjih gospodarsko kritičnih in viharinih dneh, ko izvajajo mnogi elementi hud kritisk na našega poljedelca in hkratu ima to za posledico, da mora konzument plačevati prav drago vse svoje življenjske potrebe.

Skratni čas je tudi, da se Jesenice uvrste v drugi draginski razred, na kar državno uradništvo in državni upokojenci že toliko let čakajo. S samimi obljubami pa jim ni nič pomagalo.

Zanimivo pri naraščanju draginje je, da je zadnje tedne ogromno naraslo število odjemalcev v tovarniški prodajalni, ki je znana pod starodavnim imenom »Kastar«. To je najmoderneje urejeni prodajni lokal, ki mu ni para daleč naokrog. Zato je povsem razumljivo, da so jeseniške delavske gospodinjice šle v Kašto, v kateri je ves dan vrvenje kot v mravljišču.

V splošnem ni videti, da bi se v tem letu na Jesenicah mnogo gradilo. Časi so precej nemirni in nesigurni, gotovine ni, na kredit pa danes ne dela noben obrtnik, tudi stavbenik ne. Pač pa bo letošnje leto živahno vrvenje na Plavžu, kjer Bratovska skladišna gradi svojo veliko moderno bolnišnico. Temelj se izkopuje, kamnoseki klebejo, da je veselje, vagončki prevažajo material. Ne bo dolgo, pa bo impozantna stavba dograjena. Na nasprotnem bregu potoka Jesenice pa stoji mestno zavetišče, ki je popolnoma izgotovljeno in je treba le še nekaj notranjih del, pa bodo jeseniški siromaki lahko zasedli te prelepe prostore. Svetle, visoke sobe, bralnica, jedilnica, »Monte Carlo«, kopalnica, v vseh sobah tekoča mrzla in topla voda, sredi stavbe pa lepa kapela s korom, na katerem bo stal tudi harmonij. Nekaj bližnjega najbrž ni daleč naokoli dobiti, kar je jeseniška občinska uprava namenila revežem.

Ljubljana, 25. aprila.

Kazenska preiskava proti razbojniku Tonetu Hacetu, ki ga je skušal nekdo predstaviti javnosti kot nekakšnega sodobnega junaka, je v glavnih točkah in v bistvu končana. Ogromni spisi so bili predloženi državnemu tožniku, da po njihovi proučitvi sestavi končne predloge. Spisi imajo kar 4 fascikle po štirih okrožnih sodiščih v Sloveniji, obsejane je spis ljubljanskega okrožnega sodišča, debel je spis novomeški, še debelejši je celjski, a tudi mariborski ne zaostaja po obsegu in vsebini.

Državno sodišče za zaščito države, ki je pristojno za sodbo Toneta Hacetu zaradi umora orožnika Medena, je bilo obveščeno o razbojniških notranjskega Čaruge, zlasti o umoru orožnika, je odredilo, da vodi razpravo in izreče sodbo ljubljanske okrožno sodišče, pod katero spadajo drugače vsi ostali Hacetovi ropi, vlomi in tatvine. Da bo razprava v Ljubljani, so bili v prvi vrsti merodajni razlogi administrativno tehničnega in finančnega značaja, kajti razprava v Belgradu bi zahtevala mnogo stroškov za priče, ki bodo vabljene k razpravi.

Dnevna policijska kronika je zaznamovala v zadnjih dveh dneh kar pet tatvin raznih koles v vrednosti 2600 din.

Ko je bila pred dnevi objavljena kratka notica, da hrani policijska uprava neki zlat prstan, ki je tvoril velik ciganski zaklad, se je kmalu javila prava lastnica, ki je prstan spoznala za svoj last. Prstan je dobila vrnjen in se je zahvalila policiji, da je dobila, ko je ona že davno napravila križ čez nje. Policija hrani tudi srebrni pribor, ki nosi na žlicah, nožih in vilicah monogram »L. M. C. Lastnik naj se javi na policiji v III. nadstropju. Tam je tudi mnogo pribora brez monogramov.

Prav zanimivo zna dostikrat »Policijski dnevnik« s suhoparnimi izrazi opisati kako osebo, ki

tudi govorili? Kaj bi še moglo zanimati to vrsto mladih ljudi, ki ne pozna bede in trpljenja v življenju in ne ve, kaj je borb za vsakdanji kruh. Življenje jim mineva kot v sanjah.

Ravno ko general Billy svojim prijateljem nekaj zelo resno razlaga in se Hugerova družba naslaja z novimi mrzlimi napitki, stopita v bar dva elegantno oblečena gospoda. Na prvi pogled se jima vidi, da spadata v vrsto rentnikov, katerim so drugi ustvarili ali jim pa še vedno grade udobno življenje. Njihova dolžnost pa je samo, užiti do dna vse udobnosti življenja in s tem pokazati svojim dobrotnikom, vseeno ali je to oče, mati, ded, brat ali sestra, svojo hvaležnost.

»Popijva nekaj!« predlaga starejši dvojice, visoke postavbe in gladko obričena lica, ko gresta popolnoma neopazena mimo Hugerove družbe. Okrog ozkih in pravičnih ustnic mu igra lahen smehljaj.

»Ne, Buck, pila bova vendar pri Juliji!« odgovori mlajši, malo nižji, ravno tako skrbno obrit, toda gladkega čela, brez najmanjše gubice. Življenje še ni zarezalo črt v njegovo mladost.

»Dragi Ted, pijava na domači zabavi je preveč lahka«, odgovori Buck z naglasno neke posebne izkušnosti. Ne da bi čakal odgovora, stopi h generalu, dvigne svoj trdi klobuk in ponudi Billu roko.

»Kako se imate, general?« vpraša veselo in domače.

»Na zabavo?« vpraša mirno general in se na svojem stopu nagne malo naprej, da da roko Bucku in za njim tudi Tedu, ki je prišel poleg takoj za Buckom.

Vse to je trajalo komaj nekaj trenutkov. Videlo se je, da je bilo vse samo gola vljudnost. Takoj za tem, ne da bi se pri generalovi mizi sploh ustavila, sta Buck in Ted stopila k točilni mizi, nedaleč od Hugeru in njegove družbe, in si naročila pijače.

»Tuton ima najboljši konjel! Tudi Buck vam bo to potrdil!« pravi v tem trenutku Huger nekemu izmed svojih znancev.

»Buck, pomagajte nam pri stvari!« reče nato Bucku naravnost.

»Nimam časa, Huger«, odgovori kratko Buck, ne da bi se sploh ozrl na Hugeru. Imel je z njim še neke stare, nezaključene račune in ga je z vso dušo sovražil. Kadar koli ga je videl, se je uprla vsa njegova narava, narava viteza, kajti zavedal se je, da nikdar do sedaj v dvoboju še ni zgrešil in da je še vsakega svojega nasprotnika ostro kaznoval. Tudi Hugeru mora nekega dne zadeti takšna kazen. Tega Buck tudi v tem trenutku ni pozabil.

»Ste slišali? Buck nima časa!« se z ironičnim nasmeškom obrne Huger k svojim prijateljem. »Vraga, stavi bi, da Buck ne ve niti, katerega smo danes!«

»Kaj to, on ne ve niti katerega meseca smo!« pristavi z enako zbadljivo ironijo eden izmed Hugerovih znancev, prepričan, da bo s tem Hugeru ugajal.

»Pač! Vem celo koliko je ura!« Približno tri. Če bi bilo več, bi bil de Lautre brez dvoma že mnogo bolj pijan!

»Olej, glej, Cantrell se ni izgubil svoje šaljivosti, čeprav je izgubil dekleta!« odgovori zbadljivo in žaljivo de Lautre, ki se je bil na pikro Buckovo pripombo

ugriznil v ustnico. Vedel je, da bo s tem Bucku globoko užalil. To je namreč hotel.

»Bilo bi boljše, da molčite!« odgovori Buck ostro in z obema rokama krepko stisne svojo palico. Ted, ki je doslej mirno stal za njim, mo položil roko na ramo, kot da ga hoče pomiriti. Vedel je, da ima Buck sklep že storjen.

»Slabe volje je, ker se Miss Marsden muži!« reče Huger brezbržno svoji družbi, kot da sploh ne govori o Bucku.

Bucku udari kri v lice. Otrese se Tedu in stopi malo naprej. Napetost, ki je v tem trenutku nastala med Hugerom in Buckom, tudi drugim gostom bara ni ostala neopazena, najmanj pa generalu Billu. Nekaj je govoriti s svojimi prijatelji in se je s celim gorjnim delom telesa nagnil naprej, da bi čim natančneje sledil prepiru.

»Imenovali ste ime neke dame!« reče Buck odločno in ostro pogleda Hugeru v oči.

»In kaj zato, če sem ga imenoval?« vpraša Huger brezbržno.

»Gentleman ne imenuje v baru imena kake dame!« odgovori Buck resno in strogo.

»Ha, vi me torej hočete učiti, kako se je treba vesti?«

»Niti na misel mi ne pride! Nekaj pa vam mora biti jasno: za takšno predrznost je treba tudi odgovarjati!«

»Vi me izživljate za dvoboja?« vpraša Huger iznenadeno.

»Najbrže, dobro ste me razumeli!« Določite vaše priče!« odgovori Buck mnogo mirneje. Vse se je razvijalo tako kot je to on že davno želel.

Ljubljana od včeraj do danes

Tudi včerajšnji dan je bil še močno lep in priazen, čeprav je popoldne začel pihati dosti močan veter, ki je s suhih cest pobiral prah in ga nosil nejevoljnim ljudem v oči. Nebo se je prevleklo z drobno belo plastjo, po obzorjih so začeli siliti izza hribov in gora veliki, mirni oblaki. Sonce je obledelo in ni imelo več prave moči, sijalo je brez veselja, kakor naveličano. Zvečer so se oblaki zgostili, temno je postalo nebo, in ponoči je bilo zagrnjeno že čez in čez. Današnje jutro je bilo silvo, nekoliko hladnejše kakor so bila dosedanja jutra, na dež je kazalo. Nemara se bo zdaj, ko gremo že čisto proti koncu meseca, vendarle že pripravilo do moče, ki je po poljih, vrtovih in travnikih že tako potrebna. Kmetje si dežja že na vso moč žele. Morda se bo k njemu že danes pripravilo, če ne bo spet kakšen veter tam gori na višavah uganil kakšno svojo, kar v letošnjem aprilu počenja s takim veseljem.

Rdeče nase vleče ali spet so jih dobili

Krdelo komunistov na ljubljanski univerzi je včeraj popoldne spet poskusilo s svojimi protinacionalnimi in protidržavnimi demonstracijami, tokrat pa pred univerzitetnim poslopjem, ker je bila univerzitetna oblast dala zapreti glavna vrata. Presli meščanski mladeniči, ki jih starši dobro oblažijo in obilno krmijo ter razvajene »gospo-mamice« miljenke, ki jim slabo plačane služkinje doma še čevlje sezujejo in nogavice krpajo, nihče med njimi pa v življenju nikdar ni poskusil nič hudega, so v družbe s privravnimi komunističnimi akademiki, ki so bili iz srbskih in bolgarskih krajev nalašč poslani v Ljubljano, da bi delali zgazo — poskusili napraviti spet hrum in »halaburgijo«. Spet so kričali iz polnih grl svoja zločinska gesla — pa le tako dolgo, dokler so bili sami. Kajti že kmalu so od vseh strani pritiskali naši narodno in državno zavredni akademiki, člani »Edinosti«, »Straže«, »Danice«, »Zarje« in »Jugoslavije« ter se z vzklikom »kominterni dol« zadrževali proti tem »salonskim« komunarjem in komunaricam. Kakor bi močan veter pihnil v listje, je močnejši val zavredne akademike mladine, ki se je v teh dneh tako lepo strnila v enotno fronto za obrambo vzvišenih vrednot, odplaknil komunistično krdelo izpod poslopja na trg. Nekaj krepkih udarcev — in že so korajžnejši komunisti cepali kakor muhe, zajeli med njimi so urno dvignili pete in zbežali, vse skupaj pa je bilo pometeno preč z univerzitetnih tal. Ljudje, ki so videli tragikomlne konce te protidržavne demonstracije, so se namah potolčenim in iz boja sramotno bežečim komunističnim vpijatom režali in jih pikro zabadali. Naša zavredna akademika mladina je dokazala, da na univerzi v teh težkih dneh ne bo dovoljevala tej rdeči nesnagi podlih mahinacij, ampak jo bo vrgla vselej ven, kadar bo le poskusila migniti. Ker zaslužijo ti ljudje, ki skušajo rušiti notranjo slogo, zaupanje in moč v tej državi, pošlene bunke, jih bo z darilom te vrste tudi vselej, kadar bodo kaj stegovali jezik, obilno nagradila.

Tako je prav in vse pohvale vredno. V težkih urah mora biti narod složen, močan in zaveden. Le tak narod zasluži samostojnost in svobodo — ne pa tak, ki se upogne drugemu, močnejšemu kar brez boja, češ počni z mano kar hočeš, ker si močnejši! Narod, ki bi tako napravil, ni vreden življenja, in če je tako napravil, pozneje sam tako svoje ravnanje občuti kot pekočo, bridko, nepopravljivo sramoto. Zavredna akademika mladina, mogočne množice proti klavirni peščici malopridnežev, dobro ve in se dobro spominja svetlih žrtvi, ki so padle za to državo, težkih bojev, ki so jih bojevali junaki dolgo tisoletje, da smo se končno objeli v tej lepi in krepki državi, po tolikih naporih znanih in nezanih herojev. Mar bomo pljunili na tisto trdno vero in na tisto hrepnenje, ki z vročim ognjem pali duše naših bra-

tožnikov, ki jih razposiljajo v odprti ovitkih s posestnicami. Take razglednice z raznimi napisi, kot n. pr.: »Veselo velikonočno praznično« niso posestnice. Če je na takih razglednicah vse besedno ti-skano, se seveda lahko pošiljajo kot tiskovina, ne smejo pa imeti nobenih pisanih opazk, razen naslova pošiljatelja in naslovnika ter datuma! Take razglednice v odprtih ovitkih je torej frankirati kot pisma, če ne ustrezajo navedenim pogojem za tiskovine.

Posestnice, omenjene zgoraj v drugem odstavku morajo imeti ime natisnjeno (ime in priimek, poklic, bivališče, stanovanje itd.). V tiskanem naslovu se smejo napraviti s rekopisom ali na drug mehaničen način izpremembe, ki se nanašajo na poklic, bivališče in stanovanje, kakor tudi podatki, ki se nanašajo na pošiljateljevo rodbino, n. pr.: »soprogo« ali »in deca« in podobno. Prav tako se sme dodati pred krstnim imenom pošiljatelja ali izza njegovega priimka ime soproge, otrok ali rodbinskih članov. Poleg teh popravkov in dostavkov se sme na posestnico napisati pet besed, s katerimi se izraža čestitka, zahvala in sožalje. Kot zgoraj navedeno znaša pristojbina za take tiskane posestnice v odprtih ovitkih 0.50 din, če pa imajo napisanih več kot pet besed pa 1 din. Za tako opremljene posestnice velja navedena znižana pristojbina vse leto in torej ni omejena na gotovo dobo kot za razglednice, ki jih pošiljajo stranke ob praznikih.

jo iščejo varnostne in sodne oblasti. Opis neke Julijane je nad vse zanimiv! Julijana je brez stalnega bivališča. Je že bila kaznovana, samska, majhne postavbe, črnikaste, prikupljivega, okroglega obraza in kostanjevih las. Ima pa izredno močna prsa! Usmiljena je ta Julijana, da je pretekli mesec ukradla nekemu posestniku v Vojniku 2000 din gotovine, Julijana, »heška pana«, kakor so pele včasih češke popevke, se rada klati po Štajerskem.

Ugriznil v ustnico. Vedel je, da bo s tem Bucku globoko užalil. To je namreč hotel.

»Bilo bi boljše, da molčite!« odgovori Buck ostro in z obema rokama krepko stisne svojo palico. Ted, ki je doslej mirno stal za njim, mo položil roko na ramo, kot da ga hoče pomiriti. Vedel je, da ima Buck sklep že storjen.

»Slabe volje je, ker se Miss Marsden muži!« reče Huger brezbržno svoji družbi, kot da sploh ne govori o Bucku.

Bucku udari kri v lice. Otrese se Tedu in stopi malo naprej. Napetost, ki je v tem trenutku nastala med Hugerom in Buckom, tudi drugim gostom bara ni ostala neopazena, najmanj pa generalu Billu. Nekaj je govoriti s svojimi prijatelji in se je s celim gorjnim delom telesa nagnil naprej, da bi čim natančneje sledil prepiru.

»Imenovali ste ime neke dame!« reče Buck odločno in ostro pogleda Hugeru v oči.

»In kaj zato, če sem ga imenoval?« vpraša Huger brezbržno.

»Gentleman ne imenuje v baru imena kake dame!« odgovori Buck resno in strogo.

»Ha, vi me torej hočete učiti, kako se je treba vesti?«

»Niti na misel mi ne pride! Nekaj pa vam mora biti jasno: za takšno predrznost je treba tudi odgovarjati!«

»Vi me izživljate za dvoboja?« vpraša Huger iznenadeno.

»Najbrže, dobro ste me razumeli!« Določite vaše priče!« odgovori Buck mnogo mirneje. Vse se je razvijalo tako kot je to on že davno želel.

»Najbrže, dobro ste me razumeli!« Določite vaše priče!« odgovori Buck mnogo mirneje. Vse se je razvijalo tako kot je to on že davno želel.

»Najbrže, dobro ste me razumeli!« Določite vaše priče!« odgovori Buck mnogo mirneje. Vse se je razvijalo tako kot je to on že davno želel.

»Najbrže, dobro ste me razumeli!« Določite vaše priče!« odgovori Buck mnogo mirneje. Vse se je razvijalo tako kot je to on že davno želel.

»Najbrže, dobro ste me razumeli!« Določite vaše priče!« odgovori Buck mnogo mirneje. Vse se je razvijalo tako kot je to on že davno želel.

»Najbrže, dobro ste me razumeli!« Določite vaše priče!« odgovori Buck mnogo mirneje. Vse se je razvijalo tako kot je to on že davno želel.

»Najbrže, dobro ste me razumeli!« Določite vaše priče!« odgovori Buck mnogo mirneje. Vse se je razvijalo tako kot je to on že davno želel.

»Najbrže, dobro ste me razumeli!« Določite vaše priče!« odgovori Buck mnogo mirneje. Vse se je razvijalo tako kot je to on že davno želel.

»Najbrže, dobro ste me razumeli!« Določite vaše priče!« odgovori Buck mnogo mirneje. Vse se je razvijalo tako kot je to on že davno želel.

Nekaj novic iz jeseniškega kota

Jesenice se lepo modernizirajo - Draginja vedno večja - Bolnišnica in hranilnica bosta kmalu dovršeni

Jesenice, 24. aprila.

Ob priliki smo že poročali, da je sedanji, zelo agilen občinski odbor mesta Jesenice lansko leto prišel z graditvijo promenadne poti po pobočju tako imenovanega Telečnika in Mirce. Sedaj je ta krasna promenada popolnoma dogotovljena, razen klopi, ki pa bodo tudi v kratkem postavljene. Jeseničani imajo zdaj priliko, da se v svežem zraku odpočijejo od dnevnega truda, saj ta gori ne seže cestni prah. Ob igrišču Krekovega prosvetnega doma stopaš nekoliko navkreber ob šumečem potoku Ukava in že si v gozdu. Nato pa se vsa, nad kilometer dolga in tri metre široka ravna pot vije proti zapadni strani Jesenic vse do župne cerkve. Na vsej promenadi imaš najlepši razgled na spodaj ležeče jeseniško mesto, tja pod Mežakljo. Jeseničani, zlasti pa oni iz vzhodnega dela mesta, ki je bil in je še znan pod imenom Sava, so gospodu županu prav iz srea hvaležni, da jim je omogočil tako lepo izprehajališče.

Toda, to še ni vse. Občina je mislila tudi na tipokojence, katerih je na Jesenicah veliko. Ti odsluženi delavski veterani, ki pač niso več sposobni za kako težje delo, si morajo tudi na kak način pomagati v dolgočasu. Pred nekaj leti so si sami postavili pokrito, toda pred vetrom nezavarovano lopo, v kateri so se ob dolgih popoldnevih sestajali, metali karte ali pa so katero rekli izza davnih dni. Sedaj pa jim mestna občina s pomočjo tovarne gradi nekaj sto metrov dalje proti Jesenicam lepo stavbo, prav po zgledu enakega zavetišča v ljubljanskem Tivoliju. Tu notri bodo naši starčki našli prijeten domek, ki bo za vsako vreme, tudi zimo, saj bo notri tudi peč. Hiša bo v nekaj dneh dograjena ter izročena svojemu namenu.

Podražitev tobaka je tudi pri jeseniških kadičih neprijetno odjeknila. Povsod je bilo ališati zatrevanje, da bo treba s kajenjem prenehati ali pa vsaj omejiti se. Pa bo najbrž ostalo vse pri starem, kajti od vseh navad, ali če hočemo, razvad, je to najtežje opustiti.

Mnogo bolj kot tobakarji pa so prizadete pri draginji naše gospodinjice. Zelodec ne prenese zlepa kakih omejitev, družini je treba kruha, mesa, masti itd. Vse to pa se z dneva v dan draži. Mesariji že itak od nekaj živje od same izgube, peki se tudi boje, da ne bi »spode« padli, trgovci pa imajo tehten izgovor, da je njihovo blago kolonialno, se ne dobi lahko, ker prihaja po morju in ga morajo sami drago plačati. Konec takih jadikovanj pa je, da mora delavska družina plačati, kolikor prodalec zahteva. Jesenice so itak znane kot najdražje mesto v Sloveniji, če ne celo v državi, zdaj pa še ta podražitev, kateri ni videti konca.

Clements Ripley:

KRIŽANA LJUBEZEN

New-Orleans ob času karnevala. Leto 1852.

Kakor vsako leto je New-Orleans, izredno važno trgovsko in prometno mesto na jugu Unije, tudi letos v največjem pustnem razpoloženju. Letos morda celo bolj kot sploh kdaj prej. Veliko in malo, staro in mlado, bogato in revno, vse se gneto po ozkih ulicah mesta, ki leži na vzhodni strani reke Mississippi, 150 km pred njenim velikim izlivom. Bučno in objestno je danes to mesto, ki ga je leta 1718. ustanovil hrabri in pustolovski Francos Bienville in ga nazval New-Orleans po knezu Orleanskem, takratnem francoskem regentu.

Sprevodi najbolj fantastičnih šem kakor si jih lahko zamisli samo fantazija južnjaških narodov, in skupine mask v najboj kričečih barvah se pomikajo po ulicah ter se mešajo z radovednim svetom. Med ljudmi je izginila vsaka razlika, stanovska kot narodnostna, in mesto, ki ima sicer mednarodni značaj, je danes to lice izgubilo. Vsi so danes čisti pusta: črni, mulati, kreoli, potomci francoskih in španskih doseljencev, Nemci, Irci. Upijanilo jih je veselo razpoloženje.

Medtem ko se po ulicah sredi krika in vika in objestne živahnosti mešajo maske, se v velikem baru, z gospodskimi

prostori in razkošno opremo, zbira svet višjih slojev in si z opojnimi pijačami in medsebojnimi razgovori gasi žejo in hladi kri. Gostje posedajo v družbah ali stoje v gručah in kličejo vsevpred drug drugega; prihajajo, odhajajo in razgovor je tako glasen, da v bar ne prodre niti hrup z ulice.

V tem razkošnem baru, kjer se zbira samo svet višjih slojev, sedi za okroglo mizo general Billy, starejši gospod s koničasto in redko brado. Iz majhnih, toda prodornih oči mu sije izredno umirjen pogled. V markantno starčevsko lice je zarezala resnost zelo fine poteze. S svojimi znanci je v živahnem razgovoru. Nedaleč od njega se je pri točilni mizi naslonil na stebel Huger de Lautre, znani new-orleanski bogataš in strasten ljubitelj konj in konjskih dirk ter strasten igralec pri stavih. Okrog njega je nekaj njegovih tovarišev. Ker poznajo njegove slabosti, izkoriščajo z laskavim pripovedovanjem njegovo naivnost in dobrodušnost in se prav nič ne branijo, okoristiti se z njegovo bogato darežljivostjo. Najbrže so tudi vsi pogledali že malo preveč v čaše. Poleg družb okrog teh dveh bogatašev vidiš v ostalem razkošnem prostoru mlajše ljudi, ki se razgovarjajo o dekletih in pri tem besed ravno ne izbirajo. O čemu pa naj bi končno

Od tu in tam

Predsednik senata dr. Anton Korošec se je bil predvčerajšnjim pripeljal v Niš. Na postaji ga je sprejel in pozdravil ban moravske banovine Janžić Kratošević in Cvetkovićev kabinetni šef Atanasijević. Dr. Korošec se je nato odpeljal v Niško Banjo, kjer bo prebil teden dni, ko praznujejo v Belgradu pravoslavci svojo veliko noč.

Javno glasovanje pri občinskih volitvah v hrvaške občine je povzročilo ogorčenje v patentiranih »demokratskih«
glasovnih krogih. Čeprav ni mogoče mirno pritrditi hrvaškim razlogom v obrambo javnega glasovanja, pa vendar ni mogoče pustiti pravice do najbolj glasnega zgražanja istim ljudem, ki so bili očetje reakcionarnega občinskega volilnega zakona in javnega glasovanja. Prav jutrovske tabor je koval v nebo javno glasovanje, češ da odpravljajo hinavščino in kupovanje duš, ker bo mogel z javnim glasovanjem vsakdo odkriti in moško izreči svoje politično prepričanje. Prav »Jutro«
si je vzelo sedaj pravico, da govori o nedemokratskih glasovnih in o kršitvi svobode... Izpolnil pa se je njegov, da jih tepe sedaj bič, ki so si ga bili sami spletili. Nekateri belgrajski listi pa pripominjajo, da je bilo javno glasovanje pri občinskih volitvah na Hrvaškem kamen spotike za nekatere vladne politike in da zaradi tega razloga občinske volitve že niso bile prej razpisane. Baje so nevolni tudi nekateri zagrebški politični krogi, ki so pričakovali, da se bo na Hrvaškem dejansko uvedla demokracija. Vodilni hrvaški politiki pa menijo, da bodo javne volitve pripomogle k temu, da se narodne sile ne bodo drobile in da bosta stranka in oblast točno vedeli in nadzirali, da bodo v občine prišli res ljudje ljudskega zaupanja in sposobni za vodstvo občinskih poslov.

Predsednik radikalnega glavnega odbora Aca Stanojević bo te dni odpotoval v svoj rodni kraj v Knjaževac. V Belgradu se je bil stalno posvetoval s svojimi političnimi sodelavci, največkrat pa z Mitom Trifunovićem. V zvezi s Stanojevićevo avdienco pri knezu namestniku so se razširila razna uganjenja o političnem značaju te avdience. Dobro poučeni krogi pa so rekli, da se je šel Aca Stanojević le zahvaliti knezu Pavlu za pozornost, kajero mu je knez izkazoval v času njegove bolnosti.

Zagrebška »Gospodarska sloga«, osrednja organizacija hrvaškega političnega gibanja, je dobila sedaj novo vodstvo, ker sta odšla iz zavoda dva vodilna uradnika, namreč dr. Toth, ki je postal generalni ravnatelj privilegirane izvozne družbe, in dr. Rude Bičanić, ki je postal ravnatelj zavoda za prehrano. Bičanićevo mesto, namreč vodstvo zavoda za proučevanje kmečkega gospodarstva, je prevzel bivši poslanec in odvornik dr. Jančiković. Tothovo mesto pa je prevzel nek drug veljak dr. Mačkovega gibanja.

Kakor je bilo napovedano, je ban banovina Hrvaške že začel postavljati nove občinske odbore v mestnih občinah na hrvaškem ozemlju. Najprej je bil imenovan občinski odbor v Mostarju. Za župana je bil postavljen musliman; za prvega podžupana katolik, za drugega podžupana pa pravoslavac. Občinski odbor pa je sestavljen tako, da je v odboru 14 muslimanov, 7 katolikov in 7 pravoslavcev. V kratkem bodo prišla na vrsto še druga hrvaška mesta. Povsod so bili postavljeni občinski odborniki po predhodnem sporazumu med hrvaško kmečko stranko in Samostojno demokratsko stranko.

Tudi Ljubljanačanom znani akrobat Aleksij se je začel v Belgradu producirati s posebno točko, ki je zares vratomolna. Mož je bil že svoj čas ljudje presenečal, ko se je s kolegom vozil po razpeti vrvi, zviljal železne dele in se dal izstreljevati iz posebnega topa. Nazadnje pa je napovedal, da se bo dal peljati z letalom, med poletom pa bo zlezel po posebni lestevici iz letala in se bo le z zobmi še držal lestevici in v takem položaju bo letel čez Belgrad. Svojo napoved je izpolnil in te dni so Belgrajžani videli, kako je Aleksij z zobmi držal lestevico, med tem ko je letalo, katero je vodil Slovenec Jože Križaj, letelo nad mestom s polno brzino. Aleksij pravi, da bo to svojo vragolijo ponovil, vendar pa sam ne bo pobral prispevkov, temveč jih bo podaril enemu izmed belgrajskih dobroteljskih društev.

Trgovci v Nišu se silno razburjajo nad tvrdko Vlada Matića, ki je sklenila odpreti tudi v Nišu veliko trgovsko hišo, magazin. Novo podjetje, ki bo podružnica znanega belgrajskega Mitčevega magazina, bo imelo zastopanih 28 trgovinskih panog. Domači trgovci so se odpretno pridružili uprli in pravijo, da jim bo nova huda konkurenca uničila ves posel. Po drugi strani pa pravijo, da si je Mitčič na nezakonit način pridobil dovoljenje za odpreto velike trgovske hiše, ker določa uredba o takih trgovinah, da se smejo odpreti edinoole v krajih, ki imajo nad 50.000 prebivalcev. Niš pa tega temeljnega pogoja ne izpolnjuje. Trgovci so na svojem zborovanju postavili protestno spomeniko in jo poslali merodajnim činiteljem v Belgrad.

Tretjino vasi je uničil ogenj v Ličkem Lipniku pri Gospiču. Ogenj je menda nastal zavoljo tega, ker so se otroci igrali s vžgalicami. Plameni so najprej zajeli hišo kmeta Sekulića, od tam pa so se naglo razširili tla na bližnje zgradbe. V celem je zgorelo 16 poslopij z vsem pohištvom in večina tudi z živino vred. Ker v vasi ni gasilcev, so prišli na pomoč gasilci iz Gospiča, ki se jim je posrečilo požar omejiti, da ni zgorela vsa vas.

Svoji prijateljici je ukradla nakit in 116.000 dinarjev žena nekega uglednega belgrajskega uradnika. Trgovčeva žena Josićeve je imela stalno v gosteh prijateljico Nadeždo Jovanovićevo. Nobene stvari ni skrivala pred njo. Ko je pa nekega dne odšla od doma, je prišla v njeno stanovanje Jovanovićeve in prosila služkinjo, naj ji odnese nekaj denarja na pošto. Služkinja Alojzija Cimperman ni nič hudega slutila in je odšla. Ta čas pa je Jovanovićeve pograbila blagajno in jo odnesla. Ko je trgovka zapazila tatvino, je seveda osumnila služkinjo. Toda policija je takoj našla pravo sled in napravila preiskavo pri Jovanovičevi, čeprav so neki ugledni ljudje posredovali za Jovanovićevo. In res so pri njej našli ves denar in nakit. Jovanovićeve, ki je imela osem gimnazij in je bila svoji čas uradnica, je jokaje priznala svoj zločin.

Svoje dekle je sredi ulice v Zagrebu ustrelil trgovski pomočnik Armand Rugjer. Fant je imel dekle, ko je bil še brivski pomočnik. Pozneje, ko je stopil v vojsko, se je dekle seznanilo z drugim fantom. Iz maščevanja je Rugjer tega konkurenta obstrlel in moral zaradi tega v zapor. Tudi pozneje se dekle ni hotelo več zmeniti zanj. Rugjer pa je bil neodoljiv. Predvčerajšnjim je videl dekle na ulici, stekel je za njo in jo brez besed strelil. Ko je videl, da je žrtev na tleh, je nameril samokres še nase in se ubil. V poslovnem pismu je napisal, da je to njegovo maščevanje.

Premiera monumentalnega vefilma po romanu baronice Orczy

Robespierrov padeč

Najrealističnejši prikaz dobe krvave francoske revolucije. — Napeti in obenem ganljivi prizori. — Ljubzen zmaga tudi v dobi nasilja in krvi.

BARRY BARNES, SOFIE STEWART in drugi umetniki. — Na stošotice sodelujočih v manjših vlogah! — Film, ki je v zadnjih dnevih vzbudil v Beogradu največje zanimanje!

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

Kino Union tel. 22-21

Beseda o nezaželenih tujcih na našem vseučilišču

Društvo bolgarskih akademikov »Hristo Botev«
na slovenski univerzi nam je poslalo pismen protest češ, da smo »neresnično in neodgovorno«
poročali, da so pri komunističnih demonstracijah sodelovali tudi bolgarski akademiki. Društvo govori ne samo v imenu svojih članov, marveč v imenu vseh bolgarskih akademikov v Ljubljani, ki uživajo gostoljubje v Sloveniji. Omenjeno društvo je vključeno v narodni zvezi bolgarskih študentov, ki je nacionalistična. Ker pa je v Ljubljani večina bolgarskih akademikov komunistov, je tudi večina članov omenjenega društva levicarjev. Dokazano je, da imajo komunisti v strokovnih društvih na tehnični in na medicinski večinoma s pomočjo bolgarskih študentov. Govori se v študentskih krogih, da so med bolgarskimi akademiki v Ljubljani ljudje, ki jih dirigirajo sem razna balkanska vodstva Kominterni po svojih načrtih pod prevezo, da morajo tu šudirati tehniko, ki je doma nimajo.

Protesta omenjenega društva ne moremo vzeti na znanje iz naslednjih razlogov:

Bolgarski študentje so v Ljubljani gostje in sicer lepo sprejeti gostje, zato bi pričakovali, da se bodo znali temu primerno vesti. Dokazano pa je, da so pri predvčerajšnjih in včerajšnjih komunističnih demonstracijah bolgarski akademiki dejansko sodelovali. Če »Hristo Botev«
svojih ljudi ne pozna, mu bomo posrežili z imeni.

Pri teh demonstracijah ni šlo samo za navadno komunistično otepanje z besedami, marveč so

komunisti — slovenski, bolgarski in srbski — manifestirali za uvedbo protektorata nad Jugoslavijo. Ali mislijo Bolgari, ki so pri tem izdajalskem početju sodelovali, da smo se Slovenci zato sto in sto let borili in umirali, da bi strelji s sebe take protektorate in smo s tem med drugim omogočili tudi Bolgarom, da lahko študirajo na svobodnem slovenskem vseučilišču? Ljudje, ki danes delajo tako — pa naj bodo tudi gostje —, niso drugega kakor nezaželeni tujci, plačani vohuni in agitatorji. Za te smo prav zadnje čase dobili primerna določila in zahtevamo od oblasti, da jih takoj uveljavijo najprej proti tistim Bolgarom, o katerih je oblast ugotovila, da so sodelovali pri veldajalskih demonstracijah.

Ravno tako naj izžene srbske in črnogorske komuniste.

Glede naših pa naj poskrbe vseučiliške oblasti same, da jim onemogočijo ne samo dostop na univerzo, marveč tudi študij na njej.

Ljudje, ki danes javno manifestirajo za tuje protektorate in s tem za uničenje naše politične in kulturne svobode, nimajo mesta na slovenskem vseučilišču, pa naj uživajo tam podporo še tako vplivnih gospodov. Brez politične svobode tudi ni kulturne in ni znanstvene svobode, v imenu katere je na našem vseučilišču dovoljeno počenati vse. Danes, ko svet okoli nas gori in preži na nas toliko pohleptov, ne more na ljubljanski univerzi biti mesta za razne utvare in nerazumljivo širokrsnost nekaterih ljudi.

Živinoreja, vinogradništvo, sadjarstvo in gozdarstvo

Ljubljana, 25. aprila.

Živinoreja daje našemu kmetu največ gotovega dohodka, navzlic temu pa ne napreduje, kakor bi bilo potrebno. Zato se nujno pojavljajo važna vprašanja, ki jih bo treba čim prej rešiti. II. odbor se je na svoji 1. letošnji seji vnovič pečal z vprašanjem skočnin, žal pa njegovega stališča ne sprejema županska zveza. Izrekel se je pa tudi za obvezno cepljenje prašičev proti rdečici. Navedena seja je temeljito obravnavala vsa vprašanja izboljšanja naše živinoreje. V tesni zvezi s tem je vprašanje naših pasemskih okrožij, ki v glavnem odgovarjajo potrebam, razen tega pa tudi čim uspešneje pobijanje živinskih bolezni. Odbor je ugotovil, da bi bila nujno potrebna nekaka vrhovna živinorejska organizacija za vso Slovenijo, ki bi povežala vse obstoječe živinorejske in produktivne zadruge in ki bi začela z ustanavljanjem prepotrebnih združnih klavnic. Zbornični urad bo izdelal načrt za tako organizacijo. Ob tej priliki je II. odbor načel tudi vprašanje ureditve moderne živilskega tržišča po zagrebškem vzorcu, razpravljal o izpremembi živinskih polnih listov, o gonjenju živine po cestah in ugotovil, da so nekateri kmeti pri praških, ki jih ponujajo zadnje čase kmetom, predragi v razmerju z njih hranilno vrednostjo.

Nekako osrednje vprašanje naše živinoreje so cene, ki so pa v tesni zvezi z vsem vprašanjem prometa z živino sploh, oziroma z ureditvijo našega zunanega in notranjega živilskega trga. S tem vprašanjem sta se dne 12. marca temeljito bavila na svoji skupni seji II. in V. odbor ter ponovno sklenila, naj se čim prej prouči vprašanje združnih klavnic in kreditov za nakup živine.

Predsedstvo Kmetijske zbornice samo je razen tega ponovno razpravljalo o preskrbi kmetov z živinsko soljo, na svoji lanskii 11. seji je zahtevalo izpremembo določil o izvozu živine, a na svoji 1. letošnji seji je vnovič naglasilo potrebo po uvedbi živinovozdravnih pomočnikov.

Glede vinogradništva in sadjarstva je predsedstvo nadaljevalo z akcijo za pocenitev galice, a III. odbor je na svoji zadnji seji sklenil, da naj pride tudi ta pod uveljavno kontrolo cen, razen tega pa zahteval pocenitev vseh trtnih škropil. Dalje je zahteval za primer, da se uvede vino za vojaštvo, da se mora nakupovati v to svrhu domače vino prvenstveno od naših zadrug. Posebno obširno se je odbor pečal z načrtom novega zakona o pospeševanju vinarstva in sadjarstva ter sklenil celo vrsto izpremenjvalnih predlogov. Končno je ta odbor vnovič razpravljal o kontroli sadja za izvoz in se izrekel za prepoved šmarničnega in izabelinega grozdja na mestnih trgih, ker to le škoduje ugledu našega domačega vinogradništva.

Ista seja III. odbora je obravnavala tudi vprašanje znižanja mestnih trošarin na vino in žganje, a predsedstvo je razpravljalo na svoji prvi letošnji seji o vprašanjih, ki so v zvezi z novo državno trošarinsko uredbo, zlasti, da naj se smatra vinarske in kletarske zadruge za producente in da se odobri producentom trošarin prosta zamenjava vina za druge življenske potrebščine med neposrednimi producenti.

Končno je predsedstvo na svoji 1. letošnji seji sklenilo intervenirati, da se pospeši gradnja prepotrebni sadnih silosov v Ljubljani in v Mariboru. Slično je poslal tudi zbornični urad več važnih vlog na pristojna mesta in sicer v zadevah trošarin, glede zaisiguranja zadostne količine rafije in glede naših kontingentov vin pri izvozu v Nemčijo.

Dne 13. t. m. je bila pri banski upravi anketa zaradi ureditve razmerja vinčarjev. Pripomnimo samo, da se je pokazala slaba posledica dejstva, da je ena stran član Kmetijske, druga pa Delavska zbornica, in da že samo to dejstvo zaostruje medsebojno razmerje.

Kmetijska zbornica je že lansko jesen začela pripravljati veliko gozdarsko anketo, ki naj bi obravnavala vsa pereča vprašanja iz našega kmečkega gospodarstva. Nameravana je bila za letošnje spomlad. Ker pa niso vsi povabljeni strokovnjaki pravočasno izdelali svojih referatov, je bilo treba odložiti in se bo predvidoma vršila šele letošnje jesen.

Pač pa je IV. odbor obravnaval več drugih, za kmečko gozdarstvo važnih vprašanj. Podrobno je pretrpel obrazce za kupne pogodbe za les, ki jih je izdelal zbornični urad in ki naj bi kmetje obnavljali pred izkorisčenjem po lesnih trgovcih. Te obrazce bo zbornica izdala obenem z navodili za prodajo lesa, ki bodo v kratkem izšla v posebni brošuri. Odbor se je dalje pečal s šušmarstvom v lesni trgovini, ki ponekod povzroča škodo gozdnim posestnikom in gozdom, kakor tudi o najpotrebnejši gozdarski predizobrazbi lesnih trgovcev, ki naj bi se zahtevala zaradi varstva kmečkih gozdov. Ponovno se je odbor pečal z vprašanjem lesnih zadrug, ki bi mogle najbolje varovati koristi kmečkih gozdnih posestnikov, katerih organizacija pa je za-

radi pomanjkanja potrebnih kreditov, zaradi premalega zanimanja za te zadruge med kmečkim gozdnimi posestniki, zaradi odpora lesnih trgovcev in zaradi drugih težav zelo oteženo. Odbor se je dalje pečal z organizacijo obveščevalne službe o cenah lesa, ki je zlasti pri današnjem naglem menjavanju cen zelo potrebna, pa tudi zelo težavna. Da se dvigne produktivna sposobnost naših kmečkih gozdov, se je odbor zavzel za ustanovitev postaje za gozdne požarke v Sloveniji, razpravljal pa je tudi o vprašanju načrtnega gospodarstva v kmečkih gozdovih in o organizaciji gozdarstva pouka v ljudskih šolah. Ponovno je odbor razpravljal tudi o davku na poslovni promet za male vodne žage in zahteval, da se ta davčina, ki je pri današnjih cenah lesa zelo visoka in s katero je zlasti prizadeta Slovenija s svojimi številnimi malimi žagami, odpravi.

Zbornica se je tudi udeležila ankete pri OUZD, ki je razpravljala o zavarovanju žagarskih in gozdnih delavcev, pri čemer je bila vnovič poudarjena potreba po zavarovanju gozdnega in poljskega delavstva ter malega kmeta. Podrobnije se bo o zavarovanju tega delavstva bavila danes popoldne IV. in VII. odbor na skupni seji.

Zbornica se je tudi znova zavzela za spremembo lovškega zakona, zlasti pa za spremembo predpisov o zaščiti zajca, ki je v pretekli zimi povzročil silno škodo kmečkim posestnikom. Da bi bilo mogoče poljske pridelke in nasade uspešno varovati pred zajcem, je zbornica zahtevala spremembo lovškega zakona v tem smislu, da se na sklep občine dovoli iztrebljenje zajca v vinogradniških in sadjarskih občinah, kakor je bilo to urejeno v prejšnjem lovškem zakonu za bivšo Štajersko za vinogradniške občine.

† Umrla je v Ljubljani po kratki bolezni ga. Gizela Knez roj. Bergant. Pokojnica je s svojim krasnim sopranom sodelovala dolgo vrsto let pri trnovskem cerkvenem zboru, zakar naj ji bo Bog večni plačnik. Pogreb se vrši danes ob pol treh iz Rožne ulice 17 na pokopališču k Sv. Križu. Naj v miru počiva!

Športne vesti

Zadnje kolo ligaških tekem v hrvaško-slovenski in srbski ligi.

V Zagrebu: Gradjanski : Hašk, Concordija : Slavija (Varaždin).

V Splitu: Hajduk : Sašk.

V Subotici: Bačka : Split.

V Osijeku: Slavija (Osijek) : Ljubljana.

V srbski ligi pa:

V Beogradu: BSK : Zemun, BSK : Zak.

V Sarajevu: Slavija : Jugoslavija.

V Borovu: Bata : Jedinstvo.

V Skopju: Gradjanski : Vojvodina.

Zlasti zanimive tekme bodo v Sarajevu in Skopju. Vprašanje tretjega kluba v srbski ligi, ki bo sodeloval pri tekmah za ožje državno prvenstvo, namreč še ni povsem jasno. Največ možnosti za to ima sarajevska Slavija. Lahko pa se tudi zgodi, da bo tretji finalist novosadska Vojvodina, seveda le v slučaju, če Vojvodina v Skopju zmaga, Slavija pa doma izgubi tekmo proti Jugoslaviji.

Razpis

Jugoslovanska Unija za zaščito otrok razpisuje konkurz o temi: »Slabe in dobre navade pri odgoji otrok na vasi. — Kaj bi bilo treba napraviti, da se dobre ohranijo in škodljive odstranijo.«

Pogoji so taki, da mora biti pisec naročnik Narodnega Pomladka za l. 1940 (letna naročnina znaša din 40). Razprava mora obsegati eno do dve tiskani poli v formatu Narodnega Pomladka, rokopiis mora biti pisan na pisalnem stroju in mora biti vložen do 1. julija 1940. — Nagrade so sledeče: Ena 1. nagrada din 1000, dve 2. nagradi po din 500 in tri 3. nagrade po din 800. — Za vsa druga dobro ocenjena dela dobi pisec celokupne izdaje Unije in list »Narodni Podmladek«
za l. 1941 brezplačno. — Vsi dobro ocenjeni fotografski posnetki ali skice, ki se nanašajo na gorujo temo, ne glede na podano delo, se bodo nagradili po din 20 za komad. — Vsa dela ostanejo last Unije. — Udeleženci konkurza naj dostavijo svoje prispevke ali potom krajevnih odborov, ali direktno Jugoslovanski Uniji za zaščito otrok, sekciji za dravsko banovino, Ljubljana, Beethovnova ul. 14/I. do 25. maja 1940. — Jugoslovanska Unija za zaščito otrok, sekcija za dravsko banovino v Ljubljani.

Vremensko poročilo

»Slovenskega doma«

Kraj	Barometer	sko stanje	Temperatura v C°		Relativna vlažnost v %	Oblakovitost 0-10	Veter (amer. jakost)	Padavine	
			zjutraj	popoldne				m/m	vrsta
Ljubljana	760.3	23.6	10.0	7.7	10	8	—	—	—
Maribor	758.5	24.0	10.0	7.0	7	0	—	—	—
Zagreb	760.1	26.0	7.0	7.0	3	E ₁	—	—	—
Belgrad	762.7	27.0	13.0	4.0	0	NE ₁	—	—	—
Sarajevo	764.4	25.0	8.0	8.0	0	—	—	—	—
Vis	762.5	17.0	14.0	6.0	0	SE ₁	—	—	—
Split	762.1	24.0	13.0	5.0	0	—	—	—	—
Kumbar	761.5	22.0	13.0	9.0	0	NE ₁	—	—	—
Rab	762.4	19.0	13.0	8.0	4	0	—	—	—
Dužunovih	761.3	22.0	17.0	5.0	0	E ₁	—	—	—

Vremenska napoved: Pretežno oblačno in spremenljivo vreme.

Koledar

Daena, četrtek, 25. aprila: Marko.

Petek, 26. aprila: Klet in Marcellin.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva c. 20; mr. Murmayr R., Sv. Petra cesta 78.

Filozofsko društvo priredi v soboto, dne 27. t. m. svoje redno predavanje. Predaval bo g. dr. H. Lešanc o temi »Stvarnost in zavest«. Predavanje bo ob 18 v predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi. Vstop prost. Vabljeni vsi, ki se zanimajo.

Sola Glasbene Matice obstoja že 59. leto in bo podala javnosti sliko svojega dela na več produkcijah, ki bodo proti koncu tekočega šolskega leta. Prva taka produkcija bo v ponedeljek, 29. t. m. ob četrtn na 7 v veliki Filharmonični dvorani. Predvsem poudarjamo, da bo že na tej produkciji nastopil šolski zbor, pa tudi šolski orkester Matične sole. Poleg tega se različni gojenci solopevskega, klavirskega in violinskega oddelka. Podrobni spored produkcije bomo priobčili v soboto. Danes pa že opozarjamo na njo, vršila se bo v veliki Filharmonični dvorani ob četrtn na 7 zvečer.

Tombola Rdečega križa v Ljubljani bo na praznik Vnebohoda, dne 2. maja t. l. ob 15 na Kongresnem trgu. Opozarjamo na glavni dobitek — stavbena parcela 644 kvadr. metrov. Tombolska karta stane 5 din. Kupujte tombolske karte!

Hermežanom-motoristom! Danes zvečer ob 8 bo v restavraciji pri »Sestici«
drugi redni sestanek našega članstva. Na dnevnem redu so dirkalniške tekme I. H. M. K. v Zagrebu, dne 5. maja, izlet sekcije Trebnje istega dne in pa naš binkoštni izlet v Tret. Radi važnosti sestanka naprošamo članstvo, da se ga udeležijo v čim večjem številu. — Tajnik.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja delodajalce, da so v prejšnjem mesecu dostavljeni plačilni nalogi zapadli v plačilo. Prispevki morajo biti poravnani v osmih dneh po prejemu plačilnega naloga! — Za čuvanje pravice za varovanje do pokojnine je potrebno, da so zavarovalni prispevki dejansko plačani! — To opozorilo je smatrati kot opomin! Proti delodajalcem, ki ne bodo poravnali prispevkov, mora urad uvesti prišlo izterjavo brez predhodnega opomina. Urad izvršuje važne socialne dolžnosti, ki ne dopuste odlašanja.

Iz Legije koroskih borcev. V nedeljo, dne 28. t. m. se ob 11. uri dopoldne odkrije spominska plošča pokojnemu našemu tovarišu, vojnemu dobrovoljcu iz balkanske vojne in osvobodilnih bojev na severni meji Mihu Čopu na njegovi rojstni hiši na Blejski Dobravi. Vabimo vse članstvo, posebno članse gorenjskih krajevnih organizacij, da se svečano polnoštevilno udeležijo. Odhod članov iz Ljubljane ob 7.05 zjutraj. — Glavni odbor LKB.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA — začetek ob 8 zvečer:

Četrtek, 25. aprila: »Hamlet«. Red četrtek. Gostovanje Zvonimirja Rogoza.

Petek, 26. aprila: zaprto.

Sobota, 27. aprila: »Hamlet«. Red B in poletni abonma. Gostovanje Zvonimirja Rogoza.

OPERA — začetek ob 8 zvečer:

Četrtek, 25. aprila: »Adriana Lecouvreur«. Izven. Gostovanje bolgarske sopranistke Vanje Leventove.

Petek, 26. aprila: zaprto (generalka).

Sobota, 27. aprila: »Modra roža«. Opereta. Premijera. Premijerki abonma.

Nedelja, 28. aprila: »Modra roža«. Izven.

Opozarjamo, da bo četrtkova predstav Shakespearjevega »Hamleta«, v kateri bo igral Rogoz kot gost naslovno vlogo za red četrtek. Letošnja izvrstna uprizoritev z gostom na čelu vsega ansambla, je znova dokazala visoko umetniško raven naše Dramatike. Opozarjamo, da je četrtkov abonma močno zaeden, zato naj si p. n. občinstvo pravočasno zagotovi vstopnice.

Prihodnja premijera za Premijerki abonma bo Nestrojeva burka »Danes bom tič«
v režiji prof. Sesta. Prva uprizoritev bo prihodnji teden.

Slavna bolgarska umetnica Vanja Leventova, ki je žela kot »Madame Butterfly«
na našem odru ogromen uspeh, bo gostovala drevi še kot Adriana Lecouvreur v istoimenski italijanski operi od F. Cilea. Stevilne laskave sodbe italijanskih, španskih in angleških kritikov, dajejo odlični pevki najboljšo epričevalo, zlasti še zavoljo izrednega smisla za pristno igralsko doživetje in nad vse simpatično pojave. Za njen nocojšnji nastop vlada izredno zanimanje, zato pripravčamo občinstvu, naj si pravočasno zagotovi vstopnice.

Slovaška opereta »Modra roža«, ki pride v soboto na naš oder v Zupanovo režijo in pod Simonitičjevo taktirko, je zelo prikupno delo, za katerega je napisal dober, vesel libreto dr. Braxatoris, lahkon in temperamentno glasbo pa mladi komponist Gejza Dusik. Na sobotno premijero bo verjetno pripel tudi sam avtor.

Repertoar Narodnega gledališča v Mariboru

Četrtek, 25. aprila ob 20: »Trideset sekund ljubezni«. Znižane cene. V korist Pokojniškega sklada gledaliških igralcev.

Razstava osnutkov za »Slovenski dom«

Danes ob 11 je bila odprta razstava načrtov za »Slovenski dom«. Skupaj je razstavljenih 18 načrtov. Razstavljeni so tudi načrti, ki so bili nagrajeni. Razstava bo odprta vsak dan od 8. do 6. popoldne do sobote, ko se bo zaključila ob 6. popoldne. Javnost vljudno vabimo, da si to razstavo ogleda.

»Vzhodna armada generala Weyganda«

Angleško-francoska oporišča na Sredozemlju — Vseislamsko in vsearabsko gibanje — Egipt, Turčija, Irak, Saudova Arabija, Iran — Vojaški cilji Weygandove vojske

Pod oznako »Vzhodna armada generala Weyganda« je treba razumeti vsa zbiranja čet, ki sta jih zahodni veleli izvedli iz previdnosti na svojih oporiščih v Sredozemlju. Anglija je za to armado dala pomožne sile iz Avstralije, Nove Zelandije ter Indije. Francija je pa pripeljala kolonialne oddelke iz severne in zahodne Afrike ter oddelke iz Indokine.

Pri vsem mešanem poreklu so to prvovrstne vojaške enote, oskrbljene z izbranimi častniki. Njikota oprava in oborožitev odgovarjata najvišjim zahtevam za vojskovanje v vzhodnih pokrajinah. Moč vseh teh vojnih sil cenijo na 300 do 500.000 mož. Razdeljene so v Siriji, Palestini, Transjordaniji, ob Suez, okoli Kaira in Aleksandrije.

V vzhodnem Sredozemlju ima Francija pomorsko in letalsko oporišče v Bejrutu, Anglija pa v Haifi (Palestina), v Larnaki (Ciper), Aleksandriji (Egipt) in na Malti. Iz teh vojnih luk varujeta zahodni eili zlasti Sueski prekop, najobutljivejšo vojaško točko v vsaki svetovni vojni. Od tod branita še egiptovsko obrežje, turško Malo Azijo, zlasti južno obrežje ter Dardanele in z njimi vstop v Crno morje. Aleksandrija brani na kopnem; italijansko-libijsko mejo, kopna in vodna pota v nilsko kotlino, v pokrajine gornjega Nila, ki bi se jih dalo ograjati iz Libije in Abesinije.

Sueski prekop odpira Bližnji vzhod: za Italijo je ključ njenemu cesarstvu v Abesiniji, za Angleže in Francoze pa predstavlja zvezo z britansko Indijo in Indokino. Isto velja tudi za Nizozemsko in za njene indijske kolonije.

Bejrut pomenja vrata za Sirijo, za turško Armenijo in od tam naprej k Crnemu morju ter Kavkazu, dalje za karavanska pota v Arabijo, Irak, Iran in naprej h Kaspijskemu morju.

Haifa je Anglija uredila kar najmodernejšo kot nakladalno luko za mosulski petrolej, ki teče skozi cevi preko puščave.

Za presojo političnih razmer je potrebno poznavanje verskega položaja. Kratko rečeno: panislamizem je verska stvar, panarabizem politično gibanje. Politično gibanje zajema štiri arabske pokrajine:

1. Na bližnjem azijskem Vzhodu Jemen, Saudova Arabija, Irak, Transjordanijo, Palestino, Sirijo, Libanon;
2. Egipt s Sudanom;
3. Libijo;
4. Tunis, Alžir in Maroko.

Prvi začetki arabskega gibanja so se pojavili med svetovno vojno 1914–1918, tedaj ko je slavni angleški polkovnik Lawrence obljubljal arabskim knezom samostojno veliko državo s Palestino. To obljubo pa je leta 1917 prelomila tako imenovana Balfourjeva deklaracija, ker je morala Anglija po ameriškim prizadevanju in vplivih Palestino odpreti za dotok Judov.

Danes sta v Prednji Aziji:

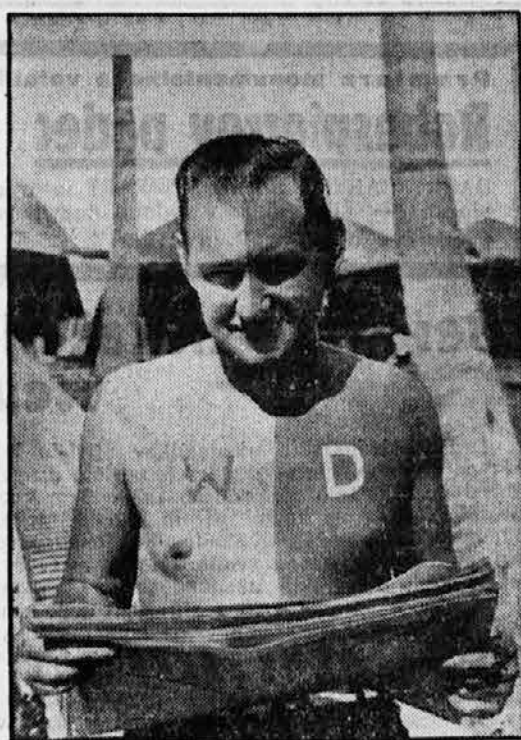
a) 1936 leta v Saadabadu ustanovljeni sklop prednjeazijskih držav Turčija-Irak-Iran-Afganistan in

b) čisto arabska zveza Saudova Arabija, Transjordanija-Jemen-Irak.

Za vojaši položaj v Prednji Aziji je prav za prav odločujoče stališče Turčije. Razmerje med Turčijo in Francijo se je skalo, ker je Turčija zahtevala nazaj mesta, ki so bila prej njena in sicer: Aleksandrette, Antiohijo in Aleppo. Ta prikotnik ima veliki strateški in gospodarski pomen. Iz pristaniških mest drže železnice v notranjost. Francija, ki je dobila mandat 1918, je že leta 1937 dala Siriji in Libanonu nekoliko samostojnost, prav kakor jo je bila dala leta 1930 Angliji Iraku. Anglija je spravila s poti jabolko prepira, kar je bila Aleksandrette. Ob sklenitvi turško-francosko-angleške zveze 20. oktobra 1939 je Turčija dobila Aleksandrette (Hatay) nazaj. V omenjenem dogovoru se Turčija obvezuje, da bo nastopila z oboroženo močjo, če bi bili zahodni veleli v Sredozemlju napadeni. Pri tem pa so pritegnili še Grčijo in Romunijo, za kateri je bilo dano poročilo. Britansko-francoskim vojnim ladjam je dovoljena vožnja skozi Dardanele. Turčija pa ni obvezana za dejanja in nastope, ki bi jo utegnili spraviti v spor z Rusijo. (Značilno je da sta Italija in Nemčija tolmačili ta sporazum kot kršitev mirovne pogodbe, ki je bila podpisana v Sewresu, češ da je bilo s tem stanje, ki so ga na svetu ustvarile mirovne pogodbe, prekršeno proti katerim se ni nihče tako boril, kakor ravno ti državi.

Turška obrambna sila šteje v miru okoli 200.000 mož. V desetih armadnih zborih, ki obsegajo 66 pehotnih, 29 konjeniških ter 37 topniških polkov. Pri 17 milijonih prebivalcev znaša en letnik 175.000 mož.

Irak razpolaga z obilnimi petrolejskimi vrelci pri Mosulu. Država šteje 3 in pol milijona prebivalcev in razpolaga v miru s dvema pehotnima ter eno konjeniško divizijo.

Kje je sonce močnejše, v ameriških letovisih na Floridi ob atlantski obali, ali v Kaliforniji ob Tihem morju? Dva Amerikana sta šla staviti vsak na svoje sonce, tretji, ki ga vidimo na sliki, pa se je na njune stroške cvrl po obojih letovisih. Možak, ki bo slavo izgubil, bo moral poskuševalcu plačati 1000 dolarjev.

Saudova Arabija. Emir Ibn Saud je 1924 zasedel Hedžas, si leta 1934 priboril oblast v Jemenu in je zdaj poglavar močnejše države, ki meri 2,6 milijona kvadratnih km in ima 7 milijonov ljudi. Njena vojska šteje v miru 45.000 mož.

Iran. Stara Perzija se je močno modernizirala in šteje danes okoli 15.000.000 ljudi. Zaradi močnih petrolejskih vrelcev je država zadnja leta dobila veliko pomembnost.

Afganistan šteje kakih 10.000.000 prebivalcev. Njegova vojska šteje dva armadna zbora s sedmimi mešanimi divizijami. Stanje vojske v miru je 103.000. Pomen te države je v dejstvu, da njeno ozemlje loči zemlje angleške Indije od ruske države.

Egipt je 26. avgusta 1936 sklenil v Londonu prijateljsko in zavezniško pogodbo z Anglijo. V njej je določilo:

»Vojaška zasedba Egipta po angleških vojnih silah je odpravljena.«

Dežela je prej kot turška podložniška država tvorila kopni most med Zahodom in Vzhodom. Izpeljava Sueskega prekopa je Angliji dala povod, da je deželo zasedla. 1882 so angleške čete potlačile egiptovsko narodno vstajo. Isto leto so angleške bojne ladje sestrile Aleksandrijo, da je zgorela. Angleži so Egipt zasedli s močno vojaško silo.

Anglija smatra Egipt kot prag v Indijo. Prijateljska pogodba iz leta 1936 vsebuje prehodno določilo, da ima Anglija lahko v Asmaji ob Sueskem prekopu 20 let dolgo do 100.000 mož za obrambo prekopa. Angleško letalstvo ima pravico za polete nad vsem Egiptom. Aleksandrijsko pristanišče je proti odškodnini dano na razpolago angleškemu vojnemu ladjstvu. Hkratu so Egiptu dali pravico do soupravljanja v Sudanu.

Dežela s 14.000.000 prebivalcev lahko polagoma spravi na noge znatno narodno vojsko. Egipčani morajo služiti pet let v aktivni in pet let v rezervni vojski. Od letne količine 180.000 mož so doslej klicali pod orožje samo majhen del.

Razne naloge »Vzhodne armade«

Cilji, ki jih vsakokratni položaj postavlja generalu Weygandu, so odvisni od stališča Italije, Nemčije in Rusije, a seveda tudi od tega, ali misli zahodni sili iz lastne pobude izvesti kake vojaške zamisli. Kako gleda general Weygand iz Bejruta vojaški položaj?

Če bi prišlo do spopada s Sovjetsko Rusijo, je treba najprej navesti razdalje. Zračna daljava od Bejruta do najbližjega konca meje na Kavkazu meri 1100 km. Tiflis in Baku, najvažnejši ruski središči v tej pokrajini, ležita nadaljnjih 300, odnosno 400 km od meje. Proti Kavkazu pelje ena sama železnica iz Bejruta čez turško ozemlje v Erzerum, Kars in Tiflis. Bagdadska proga drži čez Aleppo v Mosul. Zračna razdalja iz Mosula v Ba-

ku je kakih 700 km. Iz Perzije drži v Tiflis še ena železnica. Redke ceste drže čez močna gorovja. Za premikanje vzhodne armade se torej sama po sebi vsiljuje misel o uporabi vodnih poti. Pomorska pot iz Bejruta in Aleksandrije skozi Dardanele v turško pristanišče Trapezund in Batum je dolga 2500 km. Po drugi strani je mogoče voziti čete skozi Sueski prekop ter Rdeče morje v Perzijski zaliv. Iz Basore drži železnica po iraškem ozemlju v Bagdad in v Mosul. Nova perzijska proga, dolga 1200 km, drži od Perzijskega zaliva v Teheran in do Kaspijskega morja ter pristanišča Bender-i-Sa. Pomorska pot od Suez do konca Perzijskega zaliva meri nad 5000 km.

Pot do Kaspijskega morja, do srca ruskih surovin ob Volgi in na Uralu, je daleč.

Proti rusko-nemškemu sunku na Balkan lahko pošljeta zahodni veleli vojaško pomoč čez morje, skozi Dardanele in naravnost v Romunijo. Seveda bi bilo treba računati s tem, da bo morala vzhodna armada hkratu s turško vojsko varovati mejo v Anatoliji ali pa tam napasti kavkaško Rusijo.

Pri vstopu Italije v vojno bi bila v nevarnosti turška obala v vsej Mali Aziji, zlasti pa južni del, Cilicija. Italijanski otočje Dodekanes smatra Turčija že od nekdaj kot neposredno grožnjo proti sebi. Dodekanes je dobro urejeno izhodišče za italijanske letalske vodne in kopne sile.

Italijansko-libijska meja proti Egiptu bi ob vstopu Italije v vojno pripadla četam zbranim ob Aleksandriji in Kairu. V tem primeru bi v vzhodno armado nastopila tudi vsa egiptovska bojna sila.

Sredozemska vprašanja in vprašanja Bližnjega vzhoda bi pri današnjem splošnem položaju lahko nenadno stopila v ospredje dogajanja. Zelo zapletene so naloge, ki bi jih tako razširjanje vojne postavilo. Udeležene velike in male države so zaradi tega zelo previdne, ker nihče ne more videti naprej, kako se bo vojna iztekla. Zdjaj so vse oči obrnjene v Rim. Verjetno je tudi, da bo do pobude v tem delu prišlo od trikotra Rim-Berlin-Moskva, zakaj zveza velesil s Turčijo je le obrambnega značaja.

Drobne

Najodpornjša doba. Raziskave o anatomske, fiziološke in kemijske posebnosti človeškega organizma so prišle do izsledkov, ki bodo velikega pomena za medicino in socialne znanosti. Tako se je izkazalo, da je povprečna življenjska doba v zadnjih desetletjih znatno narasla, kar bo imelo posledice za zavarovalništvo. A tudi na uporabo starostnih dob v delovnem procesu bodo imele novejšje ugotovitve velik vpliv. Najboljša starost leži med 25. in 35. letom. Delovanje pljuč doseže v 35. letu n. pr. svoj višek. V 65. letu se prostornina pljuč zmanjša že na polovico. Podobno nazaduje tudi mišična sila. 25 do 28 letni ljudje kažejo povprečno največjo silo svojega življenja.

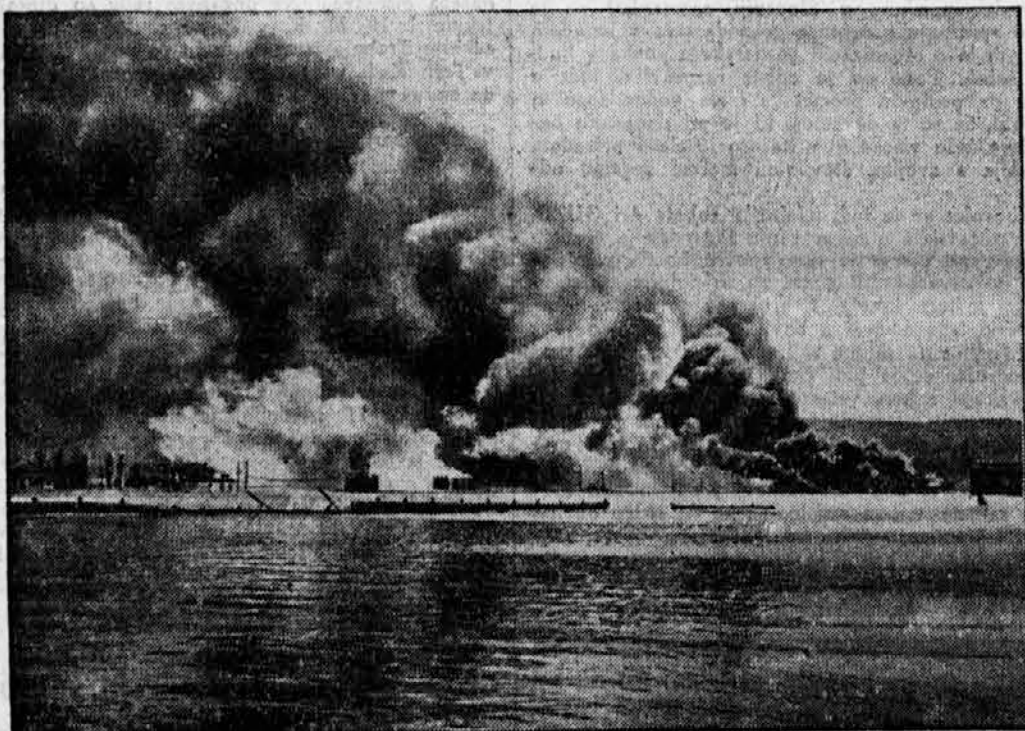
Kako smo gostobesedni. Profesor Descamp iz Bruslja je ugotovil, da spregovori človek v svojem življenju 20 do 50 milijonov besed. Število zavis v prvi vrsti od človekovega poklica. Kmetje, ki so navadno molčeči ljudje, spregovore po statističnem izkazu omenjenega profesorja kakšnih 100 besed dnevno, v življenju pa do polgred milijon besed.

Program radio Ljubljana

Četrtek, 25. apr.: 7. Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veseljih (zvokov (plošče)) — 12. Operni ples (plošče) — 12.50 Poročila, objave — 13. Napovedi — 13.02 Duet harmonik (Vilbald Jenko, Miloš Mihelčič) — 14. Poročila — 18. Pester spored Radji orkestra — 18.40 Slovensčina za Slovence (dr. Rud. Kolarčič) — 19. Napovedi, poročila — 19.20 Nac. ura: Telovadno predavanje — 19.40 Objave — 19.50 Deset minut zabave — 20. Zbor železn. pevskega društva »Sloga« z Jesenic — 20.45 Reproduciran koncert fmf. glasbe — 22. Napovedi in poročila — 22.15 Veseli zvoki iz Jugoslavije (Radijski orkester).

Drugi programi

Četrtek, 25. aprila: Zagreb: 20.30 Konc. zagrebškega kvarteta — Bratislava: 21. Komorni konc. — 21.05 Zvočna slika — Beromünster: 20.40 Komorni konc. — Budimpešta: 19.30 Prenos iz opere — Francoske postaje: 20.45 Pis. konc. — Stockholm-Hörby: 21. Simf. konc. — Italijanske postaje: Trst-Milan: 17.15 Sopran s flavto — 22.30 Lahka gl. — Rim-Bari: 21. Opereta — Florence: 21. Gounoud: »Faust«, drama v 3 dej. — Sottens: 20.30 Arije 21.15 Konc. sodobne italijanske glasbe.

Petrolejski požar je izbruhnil v ameriških skladiščih na reki Susquehanna pri mestu Kingstonu. Zaradi narasle vode je nekaj bencinskih tankov trčilo, gorivo v njih se je vnelo in požar se je razširil na vse skladišče.

19

Se zavedala se nisva, da nisva ves dan nič jedla. Vojaški so najbrž že zdaj kontali večerjo, midva sva imela pa samo škatlo govedine v avtomobilu.

Ustavila sva se ob poti, odvila pokrov s škatle in kar z rokami jedla mrzlo, mastno meso. To je bila najina premirska pojedina. Tisoči vojakov niso imeli ničesar boljsega.

Naslednji dan sem hitel k Rickenbacherevemu oddelku. Bil je mrzel, jasen in sončen dan.

Poročnik Meissner je dejal, da je pripravljen vzeti me s seboj navzlic zapovedi, ki je prepovedala leteti nad bojno črto. Rekel mi je, naj zlezem v katero kočuhovinastih oblek, ki so ležale po stanovanju. Spelzal sem na strojničarjev sedež v letalu, si pritrtil želado in šla sva.

V stresajočem se letalu sem s tridimi prsti čekal svoja opazovanja, kakor sem jih pač mogel. Meissner se je spustil na premirsko črto in bržela sva vzdolž bojišča kakih 50 čevljev visoko. Fronta je v svojem miru kazala čudno sliko. Vojaški so se brez oprave in pušk, brez dela potikali po poljih. Zdelo se je, da se čutijo izgubljeni in da jim je neprijetno. Razlog, iz katerega so bili tu, je nenadno izginil.

V porušeni vseh so oddelki vojakov posedali na mrzlem novembrskem soncu, ali pa se gnetli okoli ognjev. Nekatje sva videla veliko kockanje na ruhi. Igralci so vstali in mahali. Druge spet, nekaj metrov za fronto, so se sli mačko in miši. Kakih 200 m daleč je 14 Nemcev opazovalo z roba gozda razvedrilo Amerikancev.

Na nekem drugem kraju so Amerikanci kopali tri grobe. Spet dalje se je velik oddelek gnetel okrog pol ducata Nemcev in strmel vanje. Nemci so očitno prot zapovedi prekorajili fronto, da bi se pobratili z njimi.

Potem sva videla veliko mrtvih, pohabljenih konj, ki so noge čudno stezali kvišku, telesa pa so imeli napihnjena. Spet drugje so Amerikanci popravljali ceste, delali zasilna zavetišča ali prali obleko. Neki oddelek se je bil postavil v nastop in lično zložil dele orožja pred seboj.

Streljanje z granatami je bilo razdrlo ceste. Na kosu, velikem 40 juter, je bila sleherna veja odtrgana od dreva in granate so bile razcunjale šture. Tri vasi so bile spremenjene v kupe kamenja in žive duše ni bilo videti v njih.

Na novo izkopani strelski jarki so rezali vso to pokrajino. V jarkih je bilo vode do roba. To je bil pogled poln neizrekljive, odbijajoče brezupnosti.

Vse povsod so bile razmetane vojne potrebščine, čelade, ostanki oblek, zlomljene puške, strojnice, goščave bodeče žice, odeje, nosila.

Meissner je obrnil in krenil proti Conflansu in Brieyu, daleč za nemškim bojiščem. V nekaj minutah sva zagledala kolone Nemcev, ki so se vračali domov. Kamor je seglo oko, so goste vrste korakajočih vojakov v umazani sivini gatle ceste.

Spustila sva se in milje letela samo nekaj sto metrov nad glavami takega oddelka. Korakali so v redkih vrstah in v lepem redu. Gledali so k nama, se smejali, mahali in kazali na naju. Kolikor se spominjam, ni nihče pomeril na naju. Mnogi niso nosili pušk, vrgli so jih v tovrne avtomobile.

V okolici Conflansa je nenadno udaril kvišku ogromen steber dima in ognja. Visok je bil kakor miljo. Pognali so v zrak celo zalogo streliva. Čez dobršen čas sva zažutela pretres od eksplozije. Letalo je od njega drhtelo. Novi stebri ognja so vstajali in najino letalo se je sumljivo opotekalo.

Za Conflansom sva našla osem velikih oblakov dima. Meissner se je dvignil osem tisoč čevljev visoko, videla sva vse ceste v velikem krogu natlačene od vojske, ki so korakale v Nemčijo.

Ko sva bila prišla trideset milj za nemško črto, sva se obrnila in letela v Verdun. Opustošene ceste so bile polne vojakov. Francoska tribarvnica, ki je zmagovito plapolala s stolnice, je bila edina barvita točka v vsej sivi pokrajini.

Ko sva se vrnila na letališče, sva stežka pristala. Odbila sva se od tal, zletela visoko v zrak in treščila v umazan lijak od granate,

ki nama je odtrgal kolesa. Letalo se je prevrnilo naprej, zlomilo vetrnico in si poškodovalo krilo. Za las, pa bi se bila čisto prevrnila.

Trdno sem se oklepal sedeža, da ne bi treščil naravnost na glavo. Če bi se bila prevrnila, bi si bila najbrž zlomila vrat.

Letalci, ki so slišali trušč, so prihiteli in naju obstopili. Na vse grlo so se krohotali Meissnerju:

»He, he, Yimmi, zdaj ko ni več nemških letal, začenjaj razbijati ameriškanska, kaj?«

Neki francoski letalec je planil nad mene in od jeze skoraj ni mogel do besede. Slišali smo, da bi bil moral nesti nekemu francoskemu generalu sto milj gori na fronti važna sporočila. Pristal je tu, da bi popil škodljivo kavo. Jaz sem vzel njegovo letalsko obleko, v kateri so bila sporočila in njegovi načrti. Prisilil me je, da sem se slekel kar tam v blatu.

Ko sem oddal poročilo o poletu, je dejal molčeči cenzor Gerald Morgan:

»Preklemano dobro poročilo!«

To je bila zares pohvala. Bil sem edini dopisnik na vsem zahodnem bojišču, ki je preletel bojne črte in je bil priča prizora, kako je nemška vojska izpraznjevala tisti kos Francije, ki ga je imela štiri leta zasedenega.

Bil sem priča pri zadnji drami na bojišču...

Kako postane zgodovina poročilo.

V svetovni vojni je bilo življenje dopisnika kakor življenje na vadnega vojaka, dosti manj razburljivo in prigodno, kakor pa si navaden človek misli. Romantična postava vojnega dopisnika, ki lovi dogodivščine, je izginila z uvedbo moderne vojne cenzure in z vojaško ureditvijo poročevalskega dela. Če se ne oziramo na razburljivi značaj poročil samih, je bil način poročevalskega dela urejen in se je z malo izjemami spremenil v navadno veščastvo.

Dopisniki so bili kakor čreda pod nadzorstvom majorja Bozmana Bulgerja. Ta je bil član vojaškega obveščevalnega urada v tiškovem glavnem stanu. Ta stan je bil toliko za bojiščem, da smo imeli dosti možnosti za brzojavljanje.

Med bitkami pri Ourequ in pri Veslei je bil glavni stan v pokrajinskem hotelu družega razreda, hotelu De la Sirene, v Meauxu, kakih petdeset milj od Pariza.

Stotnika Gerald Morgan in Arthur Hartsell sta se bila utaborila tam in vsa poročila z bojišča so nosili ali pošiljali njima v pregled.